

KARYS

Kaina 30 ct.

Nr. 16



Politikos apžvalga.

Europos valstybių politikai ruošiasi prie nusiginklavimo konferencijos.

Vokiečiai reikalauja, kad kiekviena valstybė paskelbtų turimų ginklų kiekį.

Tautų Sąjungos sekretoriatas paskelbė vokiečių vyriausybės notą, kurioje siūloma ateinančiais metais visuotinią nusiginklavimo konferenciją paskelbti kiekvienos valstybės dabar turimų ginklų kiekį. Savo notoj vokiečiai reikalauja, kad ginklų sąrašai būtų paskelbti bendrai žiniai. Ji siūlo pavesti šį klausimą galutinai išspręsti ateinančiais Tautų Sąjungos Tarybos sesijai.

Nusiginklavimo konferencija būsianti Londone.

Anglų laikraščiai rašo, kad vis daugiau palankumo sutinka mintis sušaukti ateinančiais metais visuotinią nusiginklavimo konferenciją Londone. Niekas neabejojąs, kad Ženeva negalės sutalpinti apie 4.000 delegatų, sekretorių, ekspertų ir spaudos atstovų. Panašių abejojimų reiškama ir dėl Barcelonos ir kitų miestų, todėl manoma, kad tik didelis miestas, toks kaip Londonas, bus tinkama šiai konferencijai vieta.

Čekoslovakija labai nepatenkinta dėl vokiečių austrų muitų unijos.

Spaudos žiniomis, Čekoslovakų užsienių reikalų ministeris Benešas Velykų švenčių metu įvykusiame čekoslovakų nacionalistų kongrese pasakė kalbą, kurioje, tarp kitko, aštriai kreipėsi prieš vokiečių austrų muitų uniją. Jis pareiškė, kad vokiečių austrų susitarimas, kaip bomba, krito į Europos susivienijimo pastangas. Šis susitarimas diskredituoja Europos bendradarbiavimo idėją. Jo tikslas esąs sudaryti politinės naudos Vokietijai ir Austrijai, visiškai neatsižvelgiant į bendrą Europos gerovę. Tuo susitarimu esąs sumažintas Europos bendradarbiavimo galimumas. Ekonominės naudos jis neatnešias niekam. Čekoslovakija esanti priversta nusistatyti prieš tą susitarimą, kuris liečias net ir jos interesus — politiniu atžvilgiu, didindamas Vokietijos įtaką Austrijai, ir ekonominiu, siaurindamas Čekoslovakijos ūkio plėtimosi galimumus. Benešas pareiškė toliau, kad Čekoslovakija jokiū būdu nesutiktų prie rengiamos sutarties prisidėti, nes tuomet ji patektų į Vokietijos įtaką politiniu atžvilgiu, o po kelerių metų netektų ir savo ekonominės laisvės.

Lenkai bijo vokiečių austrų muitų unijos.

Lenkų laikraštis „Gazeta Polska“, komentuodama vokiečių austrų muitų uniją, nurodo, kad Austrija muitų susitarimu nesilaikanti 1922 metų spalio 9 d. protokolo ir prieštarauja Paneuropos pagrindiniams principams. Dar nežinoma, kokioje dalyje muitų unija paliesianti Lenkijos ūkiškus interesus, tačiau pažymėtinas faktas esąs tas, kad ne tik Prancūzija, bet taip pat ir Anglija šį susitarimą priėmusios nedraugiškai. Vokiečių austrų muitų unijos idėja išėjusi iš Berlyno. Derybos šiuo klausimu buvo vedamos jau kelinti metai. Tas faktas, kad šios derybos pasiekė rezultatų, išaiškinamas vokiečių aplinkybėmis ir jų norų pasiekti Versalio sutarties peržiūrėjimą.

Madeiroj įvyko kariškas perversmas.

Spaudos žiniomis pranešama iš Funčalo, Velykų dienos perversmas Madeiroj buvo kariško pobūdžio. Sukilo įgula ir nuvertė civilinę valdžią, pavesdama kraštą valdyti gen. Souza Diaz. Karo pajėgoms vadovauja leit. Camoen. Sukilėliai paskelbė dviejų atsarginių klasių mobilizaciją. Be to, jie išstatė savo artileriją svarbiausiose strateginiuose punktuose ir visose vietose, kur galima išlaipinti kariuomenę iš laivų. Tuo tarpu į Madeirą plaukia du portugalų kreiseriai.

Papildomai pranešama, kad sukilėliai yra pasirengę iš paskutiniųjų gintis prieš portugalų siunčiamą kariuomenę sukilimui numalšinti. Sukilėliai konfiskavo tris portugalų laivus, kad galėtų sau patikrinti nuolatinį maisto pristatymą.

Anglų vyriausybė įsakė kreiseriui „London“ plaukti iš Gibraltaro į Funčalą anglų ir jų nuosavybės saugoti.

Iš Lisabono Madryde gautomis žiniomis, portugalų vyriausybė į Madeirą išsiuntė keturis pulkus su daugybe karo medžiagos ir keliais hidroplanais. Pulk. Borges paskirtas specialiu komisaru tvarkai Madeiroj sugrąžinti. Tuo tarpu Madeiroj ramu.

Visa Europos spauda kalba apie lenkų žiaurumus jų okupuotoj Ukrainoj.

Tautų Sąjungoj gauta visa eilė ukrainiečių skundų prieš lenkus.

Lenkiškos politikos Ukrainoje byla atsidūrė Tautų Sąjungoj 10 skundų pavidale. Šešius skundus įteikė užsieniuose gyvenančių ukrainiečių organizacijos, du atėjo ukrainiečių senatorių ir atstovų lenkų seime ir kiti du iš Anglijos: vieną pasirašė kelios dešimtys Anglijos parlamento žemųjų rūmų atstovų ir kitą kelios dešimtys anglų visuomenės veikėjų, rašytojų, žurnalistų, lordų ir t. t. Šių skundų turinys yra toks:

1930 m. rugsėjo mėn. lenkai pasiuntė į savo valdomą Ukrainos dalį (Rytų Galiciją) ekspediciją, susidedančią iš 2 kavalerijos pulkų, 1 šaulių pulko, 1 artilerijos pulko, 1000 policininkų ir 1 ištisos policijos mokyklos. Šitokiai ekspedicijai buvo pastatytas Ukrainos „pacifikavimo“ uždavinys. Uždavinio vykdymas prasidėjo nuo to, kad visa ta armija, pasiskirsčiusi atskirais būriais, puolė į kaimus ir miestelius, plėsdama, degindama, draskydama visa, kas pasitaikė, tačiau ypatingai stengdamasi sunaikinti bibliotekas, kooperatyvus, mokyklas ir kitokias kultūrinės bei ekonominės ukrainiečių įstaigas, o žmones ši armija plakė iš plieninių vielų nupintais su švino galu kančiais (bizūnais) ir plakė taip, kad daugelį užplakė mirštamai, kiti mirė nuo kraujo užkrėtimo (gangrenos), treči, nors pasveiko, tačiau pasiliko invalidais. Ekspedicija plakė apie 1000 kaimų ir miestelių. Daug moterų buvo išniekinta. Sumuštų, nuplaktų, užmuštų ir bendrai nukentėjusių skaičius siekia 10.000 žmonių. Ši baisi ukrainiečių tautos drama truko kelias savaites. Europos opinija apie ją išgirdo vėliau, nes lenkai pasistengė, kad kuo mažiau žinių apie jų barbariškus darbus patektų į užsienį. O pagaliau ir gavęs žinių civilizotas pasaulis iš karto netikėjo, nes tai, ką lenkai padarė Ukrainoj, tikrai buvo neįtikėtina. Todėl reikėjo pristatyti baisiausiai sužalotų žmonių, sunaikintų skaityklų, kooperatyvų ir kitų įstaigų fotografijas. Tik tada Vakarų Europos politikams tikrai paaikškėjo lenkų darbai.

Ukrainiečių skundai padarė didelio įspūdžio Ženevoj, kur manoma Tautų Sąjungai, nepaisant visų lenkų pastangų, teks svarstyti lenkų-ukrainiečių bylą.

Prancūzija nori užmegsti prekybos santykius su Pabaltijo valstybėmis.

Žiniomis iš Estijos, prancūzų pasiuntinys Taline pranešė estų užsienių reikalų ministerijai, kad prancūzų vyriausybė liepos mėn. siųs prancūzų užsienių prekybos tarybos delegaciją į Pabaltijo ir Skandinavijos valstybes susipažinti su vietos ūkio sąlygomis. Delegacijos prūsųky bus buv. prancūzų finansų ministeris Clementel.

Klaidų atitaisymas.

„Kario“ 15 nr. 307 psl. „Nauji leidiniai“ skyriuj apie Erich Maria Remarque romaną „Kelias atgal“ įsibrovė korektūros klaida. Vietoj (7 eil. iš viršaus) „bet viršelis daug menkesnis, labai banditiškas“, turi būti „labai banališkas.“

Kaina visiems: metams 8 lt., 6 mėn. 4 lt., 3 mėn. 2 lt. ir 1 mėn. 1 lt. Užsieny, be Vokietijos, Latvijos ir Estijos, dvigubai. Skelbimų kaina pagal susitarimą. Adresas: Kaunas, Nepriklausomybės aikštė „Karys“. Telef.: per Vyr. Štabą 56 nr.

Leidžia Vyr. Štabo Sp. ir Švt. Skyrius.

Redaktorius mjr. Balčiūnas.

Akc. „Spindulio“ B-vės spaustuvė, Kaune.



KARYS

LIETUVOS KARIUOMENĖS SAVAITINIS LAIKRAŠTIS

XIII metal

Kaunas, 1931 m. balandžio 16 d.

Nr. 16 (620)

Mūsų orkestrai.

Jau 1919 metais, kada Lietuvos padangė buvo apstemusi nuo parako dūmų, kada virė kovos už nepriklausomybę, mūsų karžygius į frontą lydėjo ir grįžtančius pasitiko lietuviškos muzikos garsai, mūsų orkestrai. Tada dar, žinoma, mūsų kariuomenėje orkestras buvo retenybė, nes ir pati kariuomenė nebuvo gausi, o be to, dar trūko ginklų, tad ką bekalbėti apie instrumentus, kurie nemažai kainoja.

Šiandien jau galime savo orkestrais didžiulotis. Turime jų kiekvienoje kariuomenės dalyje ir tai dar ne bet kokius. Nors nesu muzikos srity žinovas ir negaliu muziko akimis bei ausimis žiūrėti į mūsų orkestrus ir įvertinti jų atliekamų dalykus, tačiau jų aukštą kokybę vertinu kad ir štai dėl ko: 1. Girdėjau vokiečių kariuomenės, švedų, norvegų, danų, anglų ir kitų valstybių karo orkestrus grojant — ne vienos taip gražiai neskamba, kaip mūsų. Be abejo, tai pareina ir nuo to, kad svetima muzika, žmogui rėdos lyg tolimesnė, todėl ne taip jaudina. 2. Daug teko dalyvauti sutinkant amerikiečių lietuvių ekskursijas Klaipėdoje. Ekskursijų sutikimas ruošiamas kuo iškilmingiau ir čia, žinoma, neapsieinama be orkestro. Daugiausia toms ekskursijoms sutikti imamas 7 p. p. orkestras. Ir gal kai kam keista atrodys, kad daug, daug amerikiečių lietuvių mačiau, laivui įplaukus uostan, verkiant. Savaiame aišku, kad kitas gal verkė pirmą kartą pamatęs nepriklausomą savo tėvynę. Prieš 20 ar 30 metų, slaptai, iš savo tada rusų engiamos tėvynės, dažnai rusų žandarų kulku palydėtas, išvyko į tolimą nežinomą kraštą ieškoti sau laimės. Vienas amerikietis man sakė: „Jau toli iš jūros pamačiau Lietuvos krantus. Širdis iš džiaugsmo kunkuliavo. Plaukiant vis artyn, širdyje darėsi kažko neramu. No-

rėjau čia juoktis, čia verkti, ir pats nežinau kodėl. Įvažiavus uostan ir išgirdęs lietuvių karišką orkestrą grojant, apsiverčiau, kaip mažas vaikas. Orkestro melodija man daug daug ką priminė iš praeities.”

Taigi, matome, kaip mūsų orkestras jaudina lietuvių širdį. Juk laive taip pat grojo orkestras, bet jis lietuviui nieko nepriminė, nes jis buvo svetimas — anglų.

3. Klaipėdoje, sekmadieniais ten stovįs pulkas eina su orkestru bažnyčion. Po pamaldų pulko laukia minios žmonių ir lydi jį iki pat kareivinių. Kas juos traukia? — orkestras. Ne kartą girdėjau iš vokiečių: „Dieser Marsch ist wunder schön“¹⁾, arba: „Von wo hat die Litauern solche Märsche“²⁾ ir t. t. ir t. t. Taigi matome, kad ne tik mūsų lietuvių širdis pagauja, bet ir svetimtaučių.

Todėl sakau, kad mūsų kariuomenės orkestrų kokybė yra labai aukšta, apie ką galima spręsti iš šių samprotavimų. O kur atsiliepimai spaudoje apie mūsų karo orkestrų koncertus? Ne tik mūsų spauda aukštai įvertina, bet ir užsienio (vokiečių). Geriausias įrodymas, kaip svetimtaučiai žiūri į mūsų karo orkestrus — tai prikimštos salės ir sodai Klaipėdoje per pulko orkestro koncertą.

Gaila, kad mes, turėdami tokius gerai išlavintus orkestrus, turėdami savų kūrinių, tarnaudami kariuomenėje, mažai gauname pasiklausyti. Sekmadieniais eidami bažnyčion, girdime bemaž tuos pačius maršus: Parade, ar per jo repeticijas, apie pasigėrėjimą orkestru nėra ko nei galvoti. Šiaip, koncertų kareiviams

1) Šis maršas yra labai gražus.

2) Iš kur tik lietuviai turi tokių gražių maršų.



beveik nė neruošiama. Todėl būtų labai pageidautina, kad specialiai kareiviams būtų retkarčiais su-ruošti koncertai, parenkant grynai lietuviškus lengvus dalykėlius. Pora lietuviškų maršų, pora dainelių, vienas kitas valsas ar net „žemaitiška polkūtė“ — būtų tinkamiausias tokiam koncertui repertuaras. Juk Mozarto, Bethoveno ar kitų žymių muzikų kūriniai mums paprastiems, ne muzikams, žmonėms yra nesuprantami ir malonumo tokiuose koncertuose nerandame. Mūsų lietuviški maršai, dainelės, tautiški šokiai visiems pažįstami, girdėti, suprantami, tik mažai girdėti, atliekant jau gerai muzikantų apdirbti. Juk kiekvienas, išgirdęs kokią nors pažįstamą

dainelę, prisimins, kaip dainuodavo prieš važiuodamas kariuomenėn, su draugais, per šienapiūtę žaliuojančiose lankose. Kiek daug tokia dainelė primena. Toki atsiminimai pakelia ūpą, energiją, didesnę atsidėjimą pareigoms. Toki koncertai kaip ir glaudžiau suartintų į vieną šeimyną pulko kareivius ir duotų progos gražiai šeimyniškai praleisti laiką ir daugiau susipažinti su lietuviškos muzikos menu. Toki koncertai kareiviams būtų daug naudingesni, negu kartais kinuose rodomos dramos, kur rimti momentai nesuprantančiam sukelia gardaus juoko.

Jūrų vilkas.

Nardomieji laivai.

Nardomieji laivai, kurie ypačiai pagarsėjo per didįjį karą, taip pat turi savo istoriją, arba gana įdomią ir reikšmingą praeitį.

Pirmą kartą kaip kautynių priemonė jie pasirodė jau 1864 metais kare tarp šiaurinių ir pietinių Amerikos valstybių. Paskutiniosios, be kitų kautynių priemonių, pavartojo ir nardomuosius laivus, pastatytus inž. Onlejo ir vadinamus „Dovydais“.

Tie laivai buvo gana primityvūs, 12,5 mtr. ilgio ir varomi žmonių jėga (sraigtas sukamas rankomis). Vis dėlto jų įgula susidėdavo net iš aštuonių žmonių. Minos visai kitokios buvo. „Dovydo“ mina buvo įtvirtinta ant ilgos sijos, inertos laivo laibugaly. Norint išsprogdinti priešo laivą, reikėjo prisitarti prie jo šonų, prisiliesti mina dugno apmušalą, o užtaisą uždegti elektros srove.

Tasai būdas, kaip matome, buvo pavojingas net pačiam nardomajam laivui, nes didelis sprogstamosios medžiagos užtaisas galėjo jį patį suardyti.

Pirmieji bandymai, padaryti su senais laivais, labai gerai pasisekė. Tuomet buvo nuspręsta išsiųsti vieną „Dovydą“, kad užatakuotų admirolišką šiauriečių laivą — „Grusatanik“.

Laivas, kuris ryžosi tai atlikti, vadinosi „Dovydas J. B.“ Triskart jis skendo pasinerdamas ir triskart jam pasisekė išnirti. Pagaliau ketvirtą kartą ištaškė „Grusataniką“. Bet žuvo ir pats su savo auka. Nardomąjį laivą vandens srovė ištraukė į pramuštojo laivo liemens skylę, kurią buvo išplėšusi mina. Iš ten nebegalėjo išsivaduoti ir drauge su „Grusataniku“ nuėjo į dugną.

Toji ataka buvo puikiausias nardomojo laivo laimėjimas. Jis įkliuvo į skylę tik dėl įgulos užsispyrimo, nes pervėlai pajudino varomąjį sraigta.

„Grusataniko“ poručikas savo pranešime taip aprašo tą ataką:

„Vasario 17 d. apie 8 val. 45 min. vakaro sargybos viršininkas Ktosby atstume maždaug 100 mtr. pastebėjo priešaky kažką panašų į lentą. Tasai daiktas plaukė laivo tiesumu. Po dviejų minučių lenta prisiartinio ir tiesiog susidūrė su laivo kraštu. Įvyko sūkrėtis. Buvo duota komanda ir sutrimituota kautynių pavojui. Tuo pat momentu įvyko antras susidūrimas iš kairės pusės ir po to sprogimas. Sunku buvo besuspėti, kad iššautumėm salve. Po minutės laivas pradėjo sėsti užpakalin, pasviro ant šono ir nuskendo.

„Dovydo“ laimėjimas įtikino pasaulį, kad nardomasis laivas nėra žaislas, bet gana pavojingas gin-

klas, kuris, tinkamai patobulintas, taps nepakeičiamas. Nuo to laiko ir pradeda rasti tie naujieji patobulinimai ir išradimai.

Tais pat metais buvo pastatyti trys laivai. Prancūzų admirolas Bourgois ir inž. Brun pastatė laivą, varomą suspaustu oru. Tačiau bandymai nepateisino sumanymų. Varikliai, pasirodo, visai netiko, nes neturėjo galimybės prisikrauti daug suspausto oro. Veikimas buvo labai trumpas. Nuolat reikėjo iškilti į paviršių, kad apsirūpintų oru. Buvo dar ir antras didelis trūkumas, kuris tos rūšies variklius paneigė. Tuo varikliu plaukiąs laivas palikdavo užpakaly savęs aiškią žymę, sudaromą burbulų pavidale išeinančio dirbančio oro.

Be to dar, Bourgois ir Bruno laivuose pasinėrus sunku buvo išlaikyti kryptį, nes greitis buvo žymiai didesnis. Pagaliau, kai buvo išrastas periskopas, ir tas dalykas lengvai buvo nugalėtas.

Tais pat metais švedų inž. Nordenfeldas stato nardomąjį laivą su savo varikliu 10 HP (arklių jėgų) ir pirmą kartą pritaiko jame Uatchedo torpedą (automatišką miną).

Toliau inž. Drzewieckis Rusijoje konstruuoja laivą, varomą elektros varikliu (energija imama iš akumulatorių), ir pirmą kartą bando pritaikyti periskopą. Vis dėlto visa tai buvo tik mėginimai, kuriuos galutinai įteisino prancūzų jūrų inž. Gustavas Zede 1886 m. Šito išradėjo laivas „Gymmota“ turi elektros variklį ir akumulatorius. Gali plaukti po vandeniu 5 jūrų mil. greičiu, ant vandens — 7 per valandą. Tiek turi elektros energijos išteklių, kad gali po vandeniu praplaukti 45 jūrų mil.

1900 m. Prancūzijoje paleistas į vandenį laivas „Narval“, didelei audrai siaučiant, praplaukė (po vandeniu) 260 mil. greitumu 6,5 mil. per valandą. Ant vandens buvo varomas garo pagalba, po vandeniu — elektra. To laivo liemuo buvo sudėtas iš dviejų laivų (vienas į kitą): viduj — stipresnio, viršuj lengvesnio. Pirmasis sulaukė vandens spaudimą, antrasis tam tikru būdu normavo patį plaukimą. Tarpas tarp jų buvo sunaudotas balasto cisternom.

1905 m. pirmą kartą tampa pritaikinti Dieslio vidaus degimo varikliai.

Amerikoj ir Anglijoj statomi nardomieji laivai tipo „Holand“, Rusijoje — „Minogos“. Kalbamieji laivai ir drauge „Narvai“ sudaro pavandeninio laivyno pradžią, kuris 1914 m. aktyviai dalyvauja pasauliniam karui.

Tolimesni įvairių laivų mechanizmų tobulinimai per didįjį karą padaro nardomąjį laivą tokį, kokį mes dabar turime. Statymo pagrindai tačiau pasilieka tie patys.

Nakties žygis.

(Įspūdžiai).

— Alio! Ketvirtas eskadronas?.. ar bus šianakt žygis?

— Bus... gali joti, „Aukuras“ laisvas, galima pabalnoti.

— Puiku! Josiu, josiu!

Iš visų būrių sudaromas vienas eskadronas. Paskirstomi būrių vadai, būrininkai. Eskadroną veda kapit. Paulauskas. Didžiojo karo ir mūsų kautynėse dėl nepriklau-



Mes jojam per laukus ir miškus.

Baigęs trumpą pasikalbėjimą, skubiai apsirengęs nuvykau į 4-to eskadrono arklidę.

Gusarai balnojo arklius. Viši skubina. Kas „Žaibą“, kas „Viesulą“, o ten gale arklidės gusaras Jonila „Želigovski“ balnoja.

— Tpriu, spardosi, kaip prie širvintų upėje, — kalba Jonila, verždamas pavaržą, — stovėk, čia tau ne Varšuva.

— Nieko nelaukęs su generolu Želigovski, dumk, tiesiai į Vilnių, — kalba jau pasibalnojęs savo „Audrą“ grandinis Vataitis, — o paskiau spausk į pat Varšuvą, ir nelauk šlekeckas sutvėrime, kol mano „Audra“ sutrepens honoro pilnas galife.

— Na, leiskit man prasivesti savo „Vilką“, — prašo gusaras, vedamas savo „Vilką“, — ir tu, „Želigovski“, nesipainiok, reikės mano „Vilkui“ suleisti nagai į tokį niekšą.

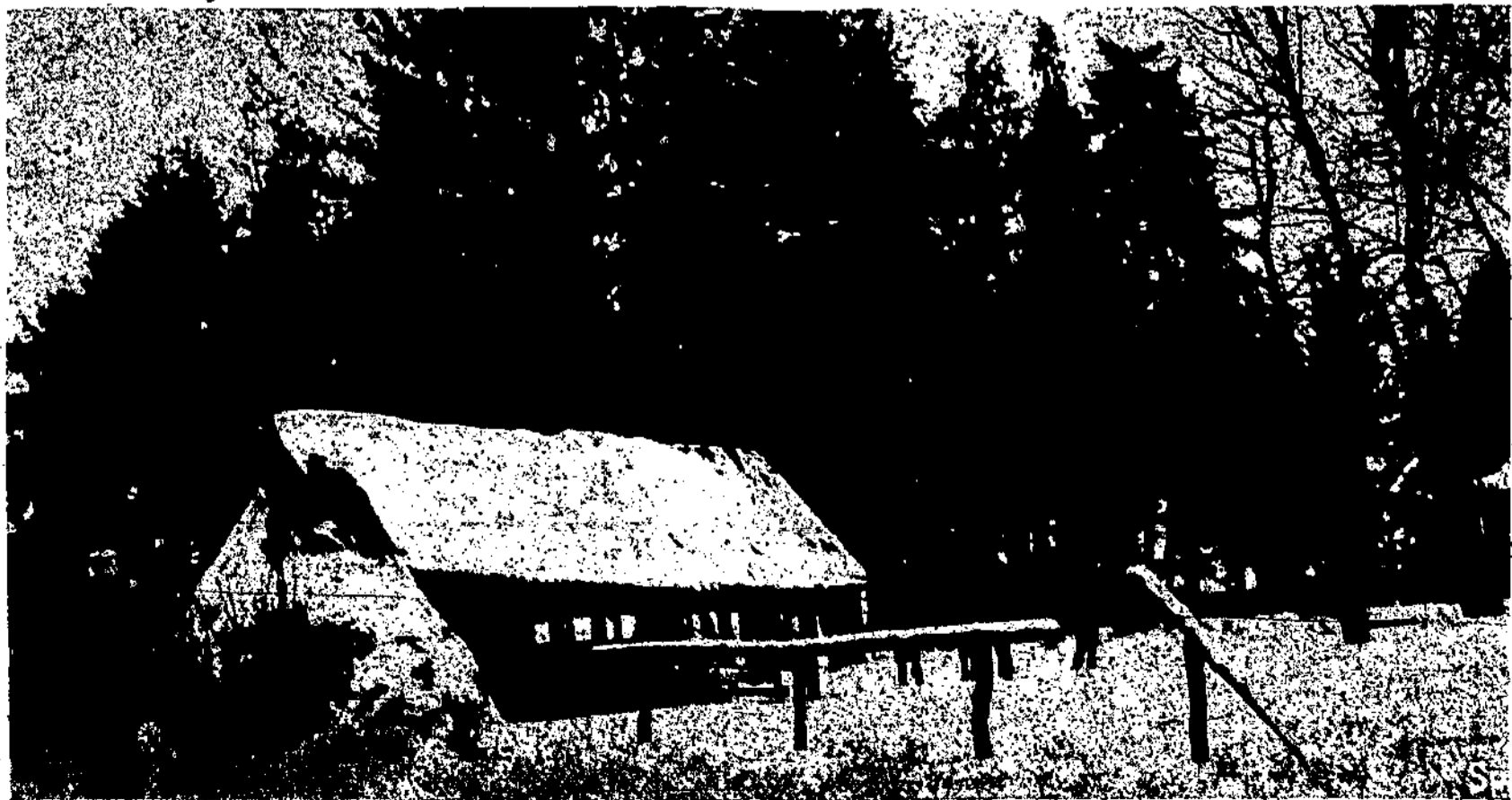
Reikia priminti, kad Želigovskio sąskaiton, kurią vis primena arklys vardu „Želigovskis“, kareiviai, visokių komplimentų pasako. Kartais ir aštraus sąmojo.

Rajone sustojo kiekvieno eskadrono būriai atskirai. Rikiuoja, suskirsto būriais.

Nakties tyloje tik pasagos čiaukši, žlega kramtomi laužtukai.

somybės užgrūdytas karys. Visi patenkinti.

Eskadronas pasilieja Ukmergės plentū Karmelavos link. Prabilo plentas. Languose galvų, kaip su policija sukviesta. Viena antra dailiosios lyties atstovė bučkį pasiunčia. Gal pažino ir menkai apšviestos gatvės šviesoje... Eik, žinok, kam tas bučkis priklauso. Pikta nežinant. Gal Petras ir Antanas abu mano, kad jiems priklauso. Dovanokit, o aš, kaip manot? Myliu tokią Jadvygą, polką ir čarlestoną šoku, vieną kartą norėjau... pabučiuoti į patį riestosios nosytės galiuką, bet tegu sakau, kitam kartui.



Gusaras žvalgyboje seka priešą.

Ir ji gyvena Ukmergės plente, tik namo vis neparodo. — Suspėsi — sako — nepabėgs namai. Gal ji ir stovi ten lango užlaidą praskleidus ir man bučkį siuntė. Aišku.

Paliko, pabėgo nuo mūsų žiburiuotos Ukmergės plento trobos, kai paleidome arklius riščia. Graži ir skardi muzika gimsta beldžiant bent keliems šimtams pasagų. Plieninis ir standus balsas sotina krūtinę, raumenis pripildo kažkokios galingos srovės ugnimi. Jauti, kaip visi sąnariai, tarsi kabinasi su viens antru plieniniais pirštais. Pažvelgi į arklių kojas, ir savo akims netiki... Žėri plentas, kaip ugnies lietuvi krintant ant jo. Gražu, ir išdidu, jaučiant, kad ir tavo nešėjas skelia ugnį.

Po valandėlės vėl žingsniais.

— Petri, kodėl tu taip nusimini, — klausia gusaras Virba, šalia jojančio draugo.

— Šiandien gavau iš namų laišką — liūdną žinią praneša, — atsakė Virba. — Gaila...

— Kas, ko tau gailėti, — vėl klausia.

— Mano mylimas juodbėris nugaišo, — kalba Kirpa. — Rašo, broli nujogęs pas merginas. Žinai, priėjo kur nors už klojimo. Gal kokie padaužos, nukirtę uodegą, ligi nugarkaulio. Vos beparjojęs namo. Paskiau, rašo, baisiai ta žaizda subiuirusi, ištinęs visas užpakalis. Ir nebeišgijo.

— Gaila, aš dabar žinau, koks turtas arklys.

— Ak su kuo aš josiu naktigonėn, kas žvengs po šventosios šlaitus. Juodbėrėli.

— Stop, — pasigirdo būrio vado balsas. Sustojome prie krūmų. Antrojo kelio pusėj stovi trobelė. Kaip

priplotas skrybėlis. Dviem lange-
liais žiūri į retus svečius.

Mūsų būrio vadas paaikino mū-
sų uždavinį.

Tarp kitko mūsų būrio vadas pa-
sakė: „Priešas randasi Petrašiū-
nuose. Mūsų tikslas ligi dvidešimt
trečios valandos išvyti priešą ir
užimti Petrašiūnus.

Jojam. Kalbos kažkur ižkliuvo,
rodos, ir arkliai tyliau pasagomis
kala.

— Kažin, ar bus ataka, — paty-
lomis kažkas klausia.

— Žinoma, be atakos kavalerija,
kaip mašina be garo, — tvirtina
puskarininkis.

Už poros kilometrų nuo Petra-
šiūnų mūsų žvalgai praneša, kad
priešo pėstininkai pasitraukė iš
Petrašiūnų į miškelį.

— Reikės, brole, nusipėstinus iš-
krapštyti iš krūmų, o paskiau... —
paspaudė pentinus gusaras Jonila.

Petrašiūnai. Miestelis miega,
kur-ne-kur spinksi žiburys. Kai su-
beldė arkliai į plentą, pradėjo dygti
kaskart daugiau žiburių.

Nusipėstinam. Du trečdaliai pa-
sipylė į laukus, likusieji — arkliav-
vedžiai. Pasilikusieji prie arklių
laukia, kada iškils raketos kauty-
nėms ženklas, ar arklius paduoti.

Tra, ta, ta, ta, suspragėjo šautu-
vai. Raketos sušvietė į padangę,
aptemdydamos dangų. Klega, juo-
kiasi šautuvai artimiausiame miške-
ly. Mūsiškiai susitiko su priešu.

Kai nakties tylą suplėšo nors ir
menkas ne kovos šovinių balsas,

kažkoks karo aidas atsiliepia sielo-
je. Atgyja didysis karas... Visi,
išskyrus kai kuriuos liktinius pus-
karininkius, nedalyvavę kautynėse,
bet didžiojo karo krikštynos visų
atšvėstos. Ir šita menka šautuvų
muzikėlė primena, kad mes turėsi-
me apsikrikštyti tikru karo dalyvio
krikštu.

Po pusvalandžio baigėsi „mū-
šis“, pėstininkai pasitraukė.

Vedame arklius prie nusipėsti-
nusių.

Gusaras Vaičius ieško savo ark-
lio. Jis besisukdamas tarp arklių
išgirsta arklių sužvangiant. Žiūri...
ir savo akimis netiki. Lyg pažįsta-
mas arklys. Iš tikrųjų jo tėvo, jo
augintas, šertas bėris. Lyg nudžiu-
go ir bėris saviškį pamatęs. Dėl

laiko stokos gusaras Vaičius paliko
bėrį, kurs dabar 1-mame eskadrone
„Kardu“ pavadintas nešioja gusa-
rą.

Kitą dieną g. Vaičius, nuėjęs į
1-mą eskadrono arklidę, tikrai suži-
nojo, kad jo bėris, su kuriuo jojo
pas mergeles, Panemunės lankose
naktigonėj ganės, dabar tarnauja
su juo, tik vienas — ketvirto eskad-
rono, antras — pirmo.

Antrą valandą grįžome. Kaunas
ramiai miega, menkai apšviestas.
Tuščios, tylios gatvės subildėjo.
Aidas tirpsta tarp Žaliakalnio na-
mų. Mickevičiaus slėnyje ir senuo-
se ažuolyno ažuoluose aidi pasagų
ir plento muzika. — Šiurpi, skardi,
kaip visi karo žingsniai.

L. Do-nas.

Gyvenimo „knyga“.

Sėdžiu. Prieš akis stovi vieno
jauno kareivėlio gyvenimo „kny-
ga“. Knyga primarginta įvairaus
gyvenimo pašvaiščių ir dar ne-
baigta. Nes štai jis, tas pats jau-
nas kareivėlis, rašo: — Mano kny-
ga dar nebaigta. Tiesa ir pradžia
tik nuo dešimto puslapio, nes pir-
muosius puslapius užpildys tik
mano tėvas, arba motina. Bet kny-
ga, sakau, be užbaigos, nes užbaiga
ir man pačiam yra nežinoma taip,
kaip yra nežinomas ateinantis ry-
tojus. — Taip, rodos, buvau de-
šimties metų amžiaus žmogus.

Tuomet savo gyvenime nepatyrčiau
jokio rūpesčio, jokio vargo. Kas
tas pasaulis, kas tas gyvenimas,
kas ta tauta, valstybė, kas ta yra
kariuomenė ir kam ji reikalinga,
kam kariaujama ir valstybė eina
prieš valstybę — aš to nežinojau.

Mano rūpesčiai buvo, kad būtų
šilta, saulėta ir mane su mamyte
leistų pasiskraidyti drauge su
tokiais pat ir tokio pat amžiaus
vyrais, kaip ir aš. Ir taip skrai-
dydavau ir tėvo sunkiai uždirbtais
centais pirkti kepure plakdavau
lakiojančias pievose plaštakes.

Feljetonas.

Laurai bokso titului įgyti.

Vytauto Didžiojo metais mūsų dalies puskarin-
inkų susirinkime buvo kilęs sumanymas — mokytis
bokso. Tačiau ne dėl baimės, o dėl lėšų stokos suma-
nymo tuoj įvykdyti negalėjome. Nors noras boksuoti
buvo didžiausias. Boksinių kumščiai niežtėjo
neišpasakytai. Tačiau neturėjome bokso pirštinių.
Negi kumščiuosies, žmogus, plikais kumščiais. At-
rodytų per daug primityviškas būdas. Dar prie ko-
kios gali kumščiu kailį nuo viršugalvio nuvožti, arba
smailižiu į „akuliorius“ pataikyti ir... „viečnas“
ubagas.

Tačiau šiomet idėja stojosi kūnu ir gyvena tarpe
mūsų. Lėšas — surengėm prašmatnias vakaruškas,
speciališkai bokso pirštiniams išigyti. Pelno — per
200 litų. Taigi ir nudžiovėme 3 poras bokso piršti-
nių. Norinčių boksuotis atsirado per 20 asmenų.
Sporto sekcija nustatė tvarkraštį: kokiomis dienomis
ir valandomis įvyksta treniruotė. Treneris atsirado
iš tarpo puskarininkų, anuo metu triumfališkai val-
dęs Pabaltijo čempiono titulą gaidžio svory.

Pirmąją treniravimosi dieną į salę susirinko ne
tik boksinių, bet ir eilė smalsuolių. Mat,
kiekvienam įdomu matyti, kaip vyrai „pitlevosis“.
Žinoma, be pykčio runčiosis, džentelmeniškai. Bokso
treneris savo auklėtiniams nupasakojo bokso reikš-
mę gyvenime, jo techniką, kaip pulti, kaip gintis:
kur galima ir kur negalima mušti...

— Tik, — įspėjo treneris, — boksuojantis nebū-
ti užsimerkusiam — pirštine akies neišmausi. Pavo-
jingiausias smūgis — tiesiog į snukį. Rundas 3 mi-
nutės.

Į areną išėjo 3 poros. Pradžioje šiaip sau: kada
ne kada „taft, taft“. Atrodė, lyg juokus krečia. Ta-
čiau juo tolyn — ėmėsi karštyn. Besiboksuojančių
klaidas nurodinėjo treneris. Protarpiais kitas nuo
stipresnio smūgio pasipurtindavo, lyg avis — įkišus
į spragą galvą. Pagaliau, vyrai ėmė karščiuotis.
Veidai pasidarė raudoni, kaip rožės. Smūgiai ėmė
dažnėti ir stiprėti. Žinoma, prie karštakošių tuoj
įsikišdavo treneris: darydavo reikalingų nurodymų,
pastaboj pridurdamas — „tai ne boksas, o piemenų
peštynės.“ Tačiau kas tau įsikaščiauvus žiūrės. Rė-
žia, kur tik pakliuva. Balsas — lyg spragilais ku-
liant. Perstojo. Žiopsoja vyrai, lyg gandraus varlę

Ir kaj kada išdykaudamas linksmai šokinėjančias pavasario varliukes užkapodavau negyvai. Tai buvo mano gyvenimo įvairumai.

Metai po metų tvirtėjau. Žąsinas ir kalakutas liko mano valdžioj, kurie anksčiau būdavo nenugalimi mano priešai ir man ne kartą pakarpydavo pakinklius. Vėliau tapau nelyginant pulkininkas didelio raguočių pulko. Stovėjau tada lyjant ir darganai drimbant ir daboju savo „pulką“. Tada pajutau vargą ir rūpestį. Kiek mano mintys išnešė, mąstydavau, kam tas vargas? Kam man čia šalti laukuose? Bet vaikiškos mintys greit nutoldavo kur kitur. Bepildant aštuoniolikta gyvenimo „knygos“ puslapį, tapau artoju. Valdžiau arklą. Prakaitavau dieną iš dienos, kad tą besotį pilvą pasotinčiau ir kūną pridengčiau. Bet aš tada dar tikrojo gyvenimo nepažinau. Žinojau tiek, kad reikia anksti kelti, vėlai gulti ir per visą dieną sunkiai dirbti ir, iš kitų prisiziūrėjęs, atėjus šventadieniui, papirosą įsikandęs, nueidavau pas kokį nors Tamošių sulošti durniaus arba, gerai naminės įsikaušęs, kaltam ar nekaltam langus ar žandus daužydavau ir tais savo „didvyriškais“ darbais pasigirdavau tokiems pat „didvyriams“, kaip ir aš pats buvau.

Taip, juk aš jokio mokslo nepažinojau. Iš niekur jokių žinių neturėjau. Juk manęs niekas nemokė. Niekas man neišaiškino,

kaip žmogus turi elgtis, gyvendamas pasauly. Kaip jis turi žiūrėti į gyvenimą. Būdamas tamsiame, be mokslo šviesos sodžiaus užkampy, nepažinojau savo tėvynės, kuri kaip tikra motina savo žemės savybais visus mus maitina. Kad ta tėvynė yra mūsų, lietuvių tautos, bendras gyvenimo lizdas, kuriame turi išaugti, išsiauklėti dori, prakilnios dvasios piliečiai, kad būtų verti vadintis tėvynės motinos ištikimais vaikais ir kad tie vaikai savo motinos neapleistų, ją mylėtų ir kiekvieną valandą būtų pasiruošę už ją aukoti gyvybę — ne į galvą neateidavo.

Ir štai tas privalomas likimas

šiandien mane atvedė į tą kelią, kuriuo eidamas tapsiu tautos lizdo auklėtiniu. Nusipelnysiu tą garbingą tėvynės sūnaus vardą. Toji tėvynė — motina pašaukė mane į savo mokyklą, kad aš galėčiau pasiruošti jai patarnauti ir reikiant apginti ją nuo priešo ir išsiauklėti kilnios dvasios piliečiu — kariu, kad ta tamsi ir drumsti mano gyvenimo praeitis niekadoms nebe grįžtų. Kad tuo įgytų kariuomenės eilėse mokslu gyvenčiau ir sugrįžęs į tamsųjį sodžių, kad tą patį mokslą skleisčiau tarp anų, kurie dar nežino, kodėl gyvena pasauly.

Vytenietis.



Atsarginių karių patikrinimas Kražiuose.

Foto Šaulio Vlado

rydamas. Suprakaitavo, lyg su tėvu pešėsi. Stoja kita pamaina. Tie iš pradžios irgi létai, kol įkaito plaučiai, arba kol stipresnis smūgis nepasveikina. Puskarininkis Šlapaberskis nuo Pocevičiaus gauna smūgį, kad šis iš karto, lyg stuobrys nuo kelmo, nusirita. Skaito iki 10 — nė krust.

— Tai bent šovė! — neiškentė neprikišęs savo trigrašio eil. Pranckūnas, — kaip perkūnas būtų trenkęs. Bravo, Pocevičiaus. Kaktej iššoko guzas, arbūzo didumo. Bardanka neapsakomai išsvermingas: negriūva, nors ir smagiausius gauna smūgius. Atrodo, lyg ne jam ši porcija taikoma o mūro sienai. Visi stebisi. Tiesiog geležinis žmogus. Stankevičiui iš nosies ėmė varvėti kažkas raudona, panašu į vyšnių sunką. Išėina trečia pamaina. Šie vėto smūgius visai netaikliai: tai neprilėkėlis, tai perlėkėlis. Lauryno paaky mėlyna dėmė. Ambroziūnas išsisuka dešinės rankos nykštį. Treneris pastebi — „pirštus reikalinga laikyti sugniaužus į kumštį, o ne taip, kaip grėblius.“

Antrą treniravimosi pamoką žiūrėdamas, prisiminiu pereiną rudenį Kaune matytą šiokią vaizdą: Eina pusiau apytamsia gatve vyras ir moteriškė. Iš urzdikio išlindo 3 apsurę vyrai ir seka paskui po-

lą. Aš — jų užpakaly, per 50 žingsnių. Kai tik priėjo tamsiausią gatvės vietą, tuoj vienas iš jų smogė vyrui kumsčiu per sprandą o kiti du iš šonų. Suprantama, moteris suriko žvėrišku balsu. Vyras, netikėtai trenktas, vos vos susilaikė nepargriuvęs. Matyt, gana stipraus sportsmeno būta. Strikt, žaibo greitumu, susikuprinęs atsigrėžė ir... cvankt banditui boksą į snukį. Šis lept ir išsitiesė purvinoj gatvėj, kaip mėšlo krūva. Antram cvankt, dunktelėjo ant šaligatvio, kaip pelų maišas, o tretysis... Duok Dieve kojas. Atvyko policininkas — nusivedė valkatas, kur reikia. Šis nuotykis sugundė ir mane. Panorau būti panašiu į matytą. Ne veltui ir patarlė sako: kieno galia — to ir valia. Be to, XX amžiuje gero boksininko kumštis sveria daugiau, negu diplomato žodis. Net ir pajamos didesnės. Juk mūsų tautietis Šarkis - Žukauskas ir kiti panašios profesijos amatininkai milijonieriais tapo. O reklama tam kraštui, iš kur jie kilę, didesnė negu 100.000 spausdinto laikraščio egzempliorių. Taip pat mačiau kino ekrane vaikų būrį 5—7 metų amžiaus besiboksuojančių. Kodėl gi man, suaugesniame vyrui, nepamėginti. Gal čia ir iš tikrųjų mano talentas. Ranką turiu pasiutiškai smagia. Kūno struktūra irgi ne-

„Pelės kalns“.

(Padavimų žiupsnelis).

Vienas iš Lietuvos garsių vietelių yra paminėtinas žemaičių vadinamas Pelės kalns. Jis yra žem. Kalvarijos apylinkėje dideliame Šarnelių kaime ant Varduvos upelio kranto. Jo paviršius aukštas, staigus, matyt, supiltas. Apaugęs šimtamečiais ąžuolais, skroblais ir lazdynais. Iš vienos pusės jį supa krūmokšliai, kur-nėkur dar apipuvę kelmai tebestūkso, o iš kitos pusės durpynai, pelkės ir vietomis nusausintos pievos žalioja.

Senovėje viskas kitaip čia yra buvę. Pasakoja mūsų seneliai, kad kur dabar krūmokšliai ir apipuvę kelmai riogso ir ten toluomo-

je, kur ramūs sodžiai su užsėtomis dirvomis bei trobesiais matyti, senovėję šlamėjusios didžiausios neįžengiamos girios, jose augdavusios storiausios pušys, ąžuolai ir kiti įvairūs medžiai, ir taip tankiai buvę suaugę, kad nei žmogus, nei žvėrys negalėjęs įeiti. Giria buvusi taip tanki, jog joje būdavo amžina naktis. Kitoje kalno pusėje, kur dabar pievos ir durpynai, ten buvusios didžiausios lėndrynais apaugusios pelkės. Seneliai pasakoja, kad tose giriose bei raistuose daug velnių bei piktųjų dvasių būdavę. Ne vienas ten, sakydavęs, velnią matęs. Ne vieną ten viesulas pagavęs ir nešęs per

pelkes. Daug ką paklaidinusios laumės, jog po trijų dienų žmogus pargrįždavęs net žilas. Raistuose nieko negalėdavę matyti nei paukštelio, nei gyvo vabalėlio, tik retkarčiais antys, pempės ir žasų pulkai atlėkdavę, pakrikštaudavę ir vėl nulėkdavę į girią, lyg kažką paslaptinę nujausdami ar piktųjų dvasių bijodami. Nedrįsdavusios į liūnynus nusileisti.

Todėl apylinkės žemaičiai girią ir raistą laikė didžiausia šventenybe. Girioje buvęs aukuras, kur degusi šventoji ugnis. Vaidilutės, saugodavusios ją, kad neužgestų. Per didžiąsias šventes susirinkdavę senelių, moterų, vyrų ir jaunimo. Mergaitės, apsirengusios tautiškais rūbais, garbindavusios Perkūną ir kitus dievus. Jų garbei aukodavę gyvulius bei kitas aukas. Taip pat meldavę dievų keršto žiauriesiems priešams kryževiams, kurie ne kartą buvo įžengę į šventąją girią, sunaikinę aukurą, pagrobę daug tvirtų vyrų ir daug turto prisiplėšę, gyvenamus sodžius ugnim ir pelenais pavertę.

Senovėje žem. Kalvarijos, kuri anksčiau vadinosi Gargždai, apylinkėje gyvenęs be galo turtingas ir narsus bajoras Sragys. Visoje apylinkėje negalėję rasti jam lygaus turtais ir narsumu. Daug kartų, surinkęs apylinkės jaunuolius ir keršydamas kryževiams už jų žiaurus žygius, buvęs kryževių



Charakteringi mūsų senovės pilakalniai supilti lygumuose. Čia matome vieną tokių esančių Marijampolės apskr.

menka. Iš stuomens ir iš liemens vyras — panašus į diplomuotą žemės ūkio parodoj jorkšyrų veislės tėvą. Snukutis prašosi plytgalio. O pagal vienos Amerikos draudimo nuo gyvybės bendrovės statistikos duomenis — liesi žmonės gyvena ilgiau už nutukusius, ir net pusiau normalius. Vadinas, jei nori, kad ilgiau šviestų saulė — priverstas suplonėti iki smilgos. Sako, kad nutukusius veikia ir apopleksija užmuša. O aš, kaip tik ir esu nutukęs. Norą turiu gyventi viršų velėnos, o ne po ja. Tat nusprendžiau, kad ši sporto rūšis — boksas, kaip tik ir yra tinkamiausias: suplonėsiu, sveikatos atsiras, kaip pas builių, prailginsiu amžių.

Negalvodamas susiradau sau lygų kompanijoną. Užsimoviau, kaip ragaišio kepaliukus — bokso pirštines. Į plaučius, pro nosį, giliai įtraukiau tyro oro. Krūtinė išsipūtė, kaip pagalvis. Prisiminiau taisykles: kaip pulti, kaip gintis ir... atsistojau į ringį. Mudu laiko taupytojai. Taigi iš karto ir susiėmėm nuo širdies. Apie galvą ėmė skraidyti žiburėliai, laimės juostos fone. Nugriebęs momentą, cvinkt draugui į pasmakrę. Šis — bringt ir guli, kaip baravykas. Laukiu — nesikelia. Vadinas, baigta. Jaučiuos nepaprastai išdidžiai. Kaip ant arklio

užsodintas. Atsiputėjęs stoju su kitu. Šis kur kas kietesnis už pirmąjį. Ir man teko. Vadinas, ne tik duoti, bet reikia priimti dovanų ir iš kito. Nosis pasidarė, kaip agurkas. Raudona sriuba ėmė varvėti. Et, baikos. Tęsiu. Pagaliau kompanijonas atsiskoko. Vadinas, kylu kaip ant mielių. Likau nugalėtoju. Tą dieną ir baigėme. Naktį nosį šutinau šaltais kompresais. Iki kitos pamokos nosis — sveika. Šį kartą apgaulingu būdu susikibau su surambėjusiu, diržingu, kaip beržo kamienas — boksininku. Pasijutau iš karto esąs tarp kūjo ir priekalo. Nutariau laikytis iki paskutinio kraujo lašo. Aš dažniausiai pataikau į krūtinę, o jis man visą laiką čiupinėja apie „veidrodi“. Moka puikiai gintis: nustumia ir nustumia į šalį mano dūžius. Pailsau. Alsuoju, lyg kalvės šikšninės dumplės. Jis, pasinaudodamas mano nuovargiu, cvankt į dešinę smakro pusę. Akyse pasirodė puikiausia iliuminacija, žaibai... ir žnekt ant grindų, kaip lapė perkandusi strichnino galką. Tik saldu, saldu ant širdies. Ausyse dunda, lyg „Vakarų fronte nieko naujo“. O salėj juokas, klegesys, nors ir juos tokia pat „pirtis“ laukia. Prabundu, lyg iš kieta miego. Atsistuju. Pasirąžau. Kūnas dreba, kaip iš po prašmatnių laipsnio „krikš-

žemėje ir jų kaimus padegęs, daug turtų prisiplėšęs ir savuosius iš priešų nelaisvės išvadavęs. Be to, dar pačių kryžievių nelaisvėn parsivedęs. Kartą Sragys užsimanęs supilti kalną ir ant kalno pastatyti sau didelį dvarą. Tuoju suvaręs apylinkės gyventojus pilti pili. Dvejus metus sunkiai plūšėję Gargždų gyventojai, kol pagaliau buvęs supiltas kalnas. Trečiais metais buvęs ant jo pastatytas dvaras. Aplinkui kalno buvęs apkastas platus griovis, kad būtų

sunkiau priėti kryžieviams. Ap-sigyvenęs pilyje Sragys laikęs daug tarnų ir vergų-belaisvių, kėlęs puotas, medžiokles. Nesigai-lėdavęs aukų dievams. Rodos, die-vai laiminę Gargždų apylinkę: vi-sur viešpatavusi laimė ir džiaugs-mas.

Visa tai matydami plėšikai-kry-žieviai nerimę. Surinkę daugybę riterių ir iš pasalų užpuolę Sra-gio dvarą, išžudę jo šeimą ir pri-siplėšę daug turtų. Jį patį su ke-liais šimtais vyrų išvežę į nelais-

vę. Dvarą ir sodžius padegę. Au-kurą ir kitas šventenybes arkliais išmindę.

Šiandie keleivis, užėjęs ant kalno, išgirsi liūdną šimtamečių ažuolų raudą. Sako, jōg tai verkią bajoro Sragio ir garbingos Gargž-dų apylinkės.

Atsibasčius į Lietuvą švedams, pasakoja, kad čia švedų būstinė buvusi ir net kovos įvykusios. Da-bar dar galima rasti švininių se-noviškų kulipkų.

Eil. P. Nevarauskas.

Narsūs Caub'o gynėjai.

(Vaizdelis iš trisdešimties metų karo).

Ten, kur Reinas tarp Bingeno ir Koblenco pro siaurą uolotą tarpekli tēka, yra miestelis Caub vadinamas.

Kai per trisdešimties metų karą ispanai tas apylinkes užėmė, buvo užimtas ir tas miestelis. Tik vienas pilies bokštas nepasidavė priešams. Nors ispanai ir labai stengėsi, bet nė kaip negalėjo jo paimti. Ir bijojo jie to bokšto iš tolo, nes vos ispanas prie bokšto prisiartindavo, tuoj taiklūs gynėjų šūviai jį paguldydavo. Vengė ispanai to bokšto ir darė didžiausius vingius, kai reikėjo pro šalį eiti.

Bet štai, vieną rytą, bokšte buvo pastebėta balta vėliava — ženklas, kad gynėjai nori taikintis. Atvykus prie bokšto ispanų kariuomenės vadui, bokšte pasirodė senas, žilas vachmistras ir tarė:

— Mes sutinkam bokštą atiduoti jums, bet su sąlyga, kad mums bus leista iš jo išeiti ir nebūsim paimti į nelaisvę.

Ispanų kariuomenės vadas, išgirdęs tokias lengvas sąlygas, nudžiugo ir su jomis sutiko.

tytynų", kur gausiai rėmėm Lietuvos pramonę, ypač skystąją. Čiupinėjuos, ar viskas tvarkoj. Grybšt už snukio. Apatinė smakro žiauna nukrypusi per 5 colių į kairę. Et, tiek to — tariau garsiai. Nusispioviau. — Kariuomenėj nesvarbu. Daktaras, vaistai — neperkami. Tegu remontuoja, gydo. Viršila Šabalbonas juokiasi ir sako: — Stanislovai, kam tau daktaras. Ar tu nežinai, kad ambulatorijoje ne ko kitu, o jodu vis tik pateps. Tegu dabar skelia iš kairės — matysi, kad atsitaisys.

— Augustinai, — sakau savo kompanijonui, — pliek taip pat stipriai iš kairės, mažum iš tikrųjų „pamačis“. Augustinas, nieko nelaukęs, cvankt. Žiauna trakšt, sugirgždėjo, kaip žvirgždas po dančiu patekęs. Per kūną nubėgo lyg 1000 voltų elektros srovės. Žiauna sprikt į savo vietą. Ko geresnio bereikia. Kaip ranka atėmė; nei skausmo, nei sukrypimo nebeliko. Dabar nebepaleidžiu nė vienos bokso treniruotės.

Turiu prisipažinti, kad anksčiau bokštas atrodė žiaurus ir bereikalingas kaulų „laužymas“. Pradžia buvo sunki, kaip ir visuose darbuose. Teisingai yra sakoma, kad kepti karveliai nelekia į burną, arba pirmas kevalas visų kiečiausias. Vadinasi, viskas pačiam reikia pasidaryti: išmokti, kovoti. Tačiau

Aplink bokštą susirinko daugybė žmonių ir ispanų kariuomenės. Visi norėjo pamatyti tuos narsuosius, kurie tiek laiko įstengė ginti bokštą, nepasidūdami galingiems ispanams.

Pagaliau sugirgždėjo duryse raktas, durys atsidarė ir nusileido kopėčios. Iš bokšto išėjo senas, žilas vachmistras, užpakaly — jo žmona, o užpakaly jų — visai liesa ožka. Ispanai žiūrėjo akis išpūtę, bet iš bokšto daugiau niekas neėjo.

— Uola jau nuganyta — ištarė senas vachmistras.

Mat, bokšte buvo aikštelė, kurioje buvo truputį žemės. Lietuvai palijus, ten buvo užaugusi žolė. Kol žolės buvo pakankamai, ožka ganėsi ir davė mūsų narsuoliams pieno, jie galėjo gintis, bet žolei pasibaigus, ožka nustojo davusi pieno ir, bado verčiami, gynėjai turėjo pasiduoti.

Ispanai iš pradžių nesuprato, ar čia reikia juoktis ar pykti, kad juos taip pašiepė. Bet vadas, kuris buvo pažadėjęs narsiesiems gynėjams laisvę, savo žodį išlaikė, nes suprato jų didžią tėvynės meilę.

Ilgai buvo kalbama apie nepaprastą narsuolių trejukę, kuri tiek baimės buvo įvairusi ispanams.

Vytautas Damijonaitis.

šandie apie bokšą esu kitos nuomonės. Aš besiboksuodamas užsigrūdinau, pasidariau ištvermingas: išdirbau stiprią valią, greitą ir tikslią orientaciją, suplonėjau. Vadinasi, boksas eina į sveikatą. Dar daly liko du tipai, kuriuos turiu nuo kelio nušluoti. Manau, kad veikiausiai pasiseks ir juos sutriuškinti. Ap-sivainikavęs dalies bokso titulu, žengsiu į platų pasaulį pasikumsčiuoti. Tat, gerbiamieji, jei kartais pamatysite žmogų su mėlynais paakiais, arba su „ragu“ kaktoj, nepamyslikite nieko blogo: aš — boksininkas.

St. Čepulis.

„Mūsų Rytojaus“ 100.000 egz. tiražas.

Balandžio 10 d. data išėjo „Mūsų Rytojaus“ šių metų 14 nr., bet iš viso, kai šis laikraštis pradėjo eiti, yra 200-tasis numeris. „Mūsų Rytojus“ pradėjo eiti 1927 m. birželio 1 d. ir dabar, kai jau leido minimąjį 200-tąjį numerį, šio laikraščio tiražas siekia per 100.000 egz. Tai yra didelis laimėjimas mūsų spaudos dirvoj.

Balandžio 9 d. Lietuvos viešbuty buvo suruoštas „Mūsų Rytojaus“ 200-tinio numerio ir 100.000 egz. tiražo paminėjimas, kuriame dalyvavo daug Kauno spaudos atstovų, Kaune esą užsienio spaudos atstovai, prekybos ir pramonės atstovai ir t. t.

Sėkmingas žvalgų žygis.

Buvo vakaras. N pulko 2 kuopa, užėmusi gynimosi barą, įsitvirtino ant kalvelės, apie porą šimtų metrų nuo miško.

Pūtė vėsus vakaro vėjas. Kartais pasigirdavo šūvis, ar sukaukdavo sviedinys. Už kalvos kamuolišiais vertėsi dūmai.

— Na, vyrai, nepamirškim šiandien įkrest gerokai košės, o rytoj duosim, tai duosim šlėktoms per kailį, — juokavo Simonas Dauknys.

Dauknys visoj kuopoj buvo žinomas, kaipo drausiasusias vyrukas. Aukštas, liesas, bet ir kumštį geroką turėjo. Iš trečio būrio paims po pažastimi bent po porą kareivių, žiūrėk, ir nešasi.

— Ką — rytoj? Man ir dabar jau nagai niežti, — nusijuokė Rapolas Čiuika, geriausias Dauknio draugas.

Kareiviai, kas niūniavo kokią dainelę ir žiūrėjo susimastę į gėstančią vakaro saulę, kas rausėsi po kuprinę ir tvarkė, dėlėjo visokius reikalingus daiktus, kas tarp savęs linksmiai šnekučiavo.

Jų visų veidai buvo liesi, saulės apdeginti, bet akys žerėjo plienine ugnimi.

Tik ką po vakarienės. Aidėjo juokai ir kalbos. Ach, kokios malonios ir koku draugiškumu persunktos kalbos! Nieks taip žmogaus vieno prie antro nepririša, kaip frontas! Tada visų širdys vienu ritmu plaka, visų akys viena ugnimi dega.

Priešais liūliavo kalvomis ir grioviais išraižytas laukas. Priešas buvo atmuštas. 2 kuopa, sėkmingai atlikusi uždavinį, ruošėsi tolimesniems žygiams.

— Pasiimt šovinius ir patikrint municiją! — šūktelėjo skyrininko balsas. Kareiviai sujudo, sukrito,

Rapolas Čiuika, kulkosvaidžių grandies 2 numeris, tvėrė savo mylimą „Maksimą“. Patikrino apkas, priėngė kuprinę. Viskas buvo tvarkoje. Temo.

Tuo tarpu priešakyje apkasų linijoje pasirodė vadas. Malonus, bet kartu griežtas buvo vadas. Kaip tėvas. Visiems mokėjo įtikti. Kiekvieną pasižymėjusį nepraleisdavo nepagyres, bet ir už piktus darbus neglostė.

— Kas nori eiti į žvalgybą? — paklausė vadas.

— Aš... aš... aš prašau vade!

Keli balsai pasisiūlė žvalgybon. Bet vis dėlto Simonas Dauknys spėjo pirmas užrėkti. Neatsiliko ir Rapolas Čiuika. Jis taip susigyvenęs su Daukniu, kad būtinai kur vienas, ten ir kitas. Prie jų prisidėjo ir Mikas Baraikis.

— Tu, Daukny, būsi vyresniuoju. taigi klausykite, — tęsė toliau vadas. — Jums tenka uždavinys nuslinkti prieš pusėn ir, kiek leis aplinkybės, išžvalgyti jo kariuomenės padėtį. Yra žinių, kad priešas puls mūsų dalis, todėl svarbu žinoti, kur jis grupuoja savo kariuomenę, kur jo artilerija ir koks jaučiamas jo pusėje judėjimas.

Žvalgybininkai išklaušė vado žodžius. O Dauknys net ir pakartojo.

Patikrino ginklus, apžiūrėjo šovinius ir, kai viskas tvarkoje buvo, išdūmė.

Bet dabar Dauknys visai nebė tas buvo. Atsargiai pirmas ėjo, sustodamas ir kiekvieno menko šakelės brakstelėjimo pasiklausydamas. Tylomis ėjo draugai grioviais, krūmokšniais. Kiekvieną aukštesnę kalvelę peršliauždavo, kad priešas nepastebėtų. Gal jau buvo nuėję koki kilometrą, kai vienu rankos mostelėjimu Dauknys sustabdė žvalgus. Visi sugulė aukštoje žolėje.

Dauknys šnibžtelėjo Čiukai į ausį:

— Matai, ten mirkčioja, lyg vilko akis. Tai tikriausiai koks lenkų asilas papirosą rūko. Matyt, dežuruoja. Ir reikia didesnio kvailio, kad nakties metu sargyboj rūkytų?!

Žvalgai, prislinkę tamsumoje, iš krūmų galėjo geriausiai matyti pilkoje rudens nakties tamsoje apkasus.

— Vyrai, čia vėl labai atsargiai peršliaušim grioviu, o toliau bus, kaip namie — vėl pašnibždėjo draugams Dauknys. Laimingai perėjo prieš apkasų liniją. Vėl ėjo laukais, grioviais, krūmokšniais.

Toliau žvalgai pastebėjo vienos kalvelės šlaite pilkuojančius, lyg kažkokius vežimus.

— Tai, greičiausiai prieš artilerija.

Ir tikrai neapsiriko. Arčiau prislinkę galėjo girdėti net arklių prunkštimą. Baterija stovėjo išstatyta pozicijoj.

Šautuvo himnas.

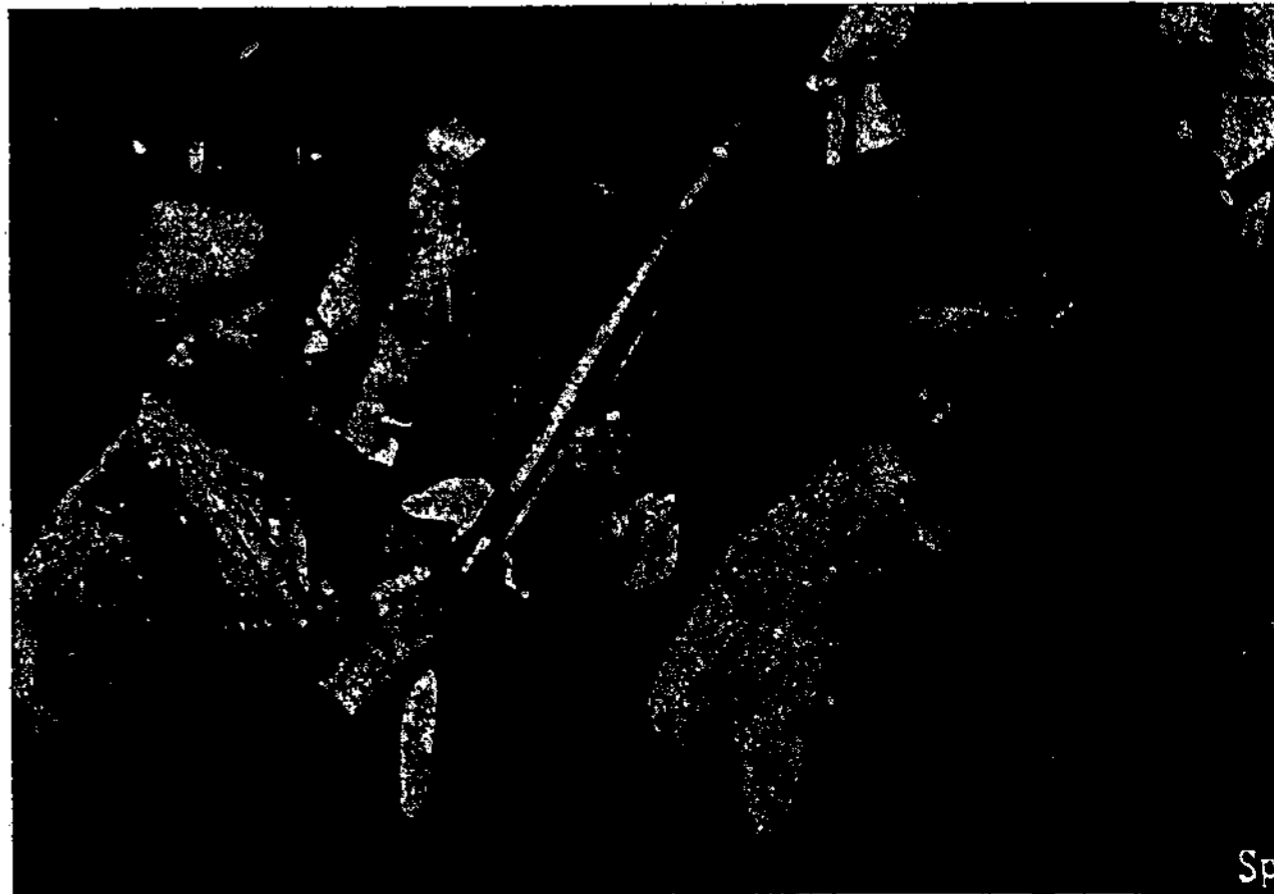
Šautuve, bičiuli mano,
Tu drauge tikriausias.
Tave myliu ir nešioju
Valandas ilgiausias.

Tave myliu glebeščiuoju,
Rodos, merguželę,
Valau, tepu ir mazgoju
Kiekvieną dienele.

Mes abu sargybą nešam,
Abu kovon stosim.
Ryt Pilsudskiui ūsus pešim
Vilnių atvaduosim.

Ar mes pabaudas atliekam,
Ar einam į žygį. —
Tarp mūs, drauge šautuvėli,
Vienybė težydi.

V. p. P-tis.



Gerai valomas ir prižiūrimas šautuvas — patikimiausias kautynių draugas.

— Stoj! Kas ten? — Lyg iš po žemių išdygęs suriko lenkas.

— Svoje! — tvirtu balsu riktelėjo Dauknys.

Žvalgai priėjo pamiškę. Dvelkė vėsus vakaro vėjelis ir džiugino jų širdį. Pasitikėjimas ir drąsa blizgėjo jų akyse.

— Bet kas ten? — timptelėjo Čiuika Daukniui už skverno. Pamiškėje spinksojo žiburėlis. Priėję arčiau nusprendė, kad tai miško sargo trobelė. Prie durų aiškiai buvo matyti vaikščiojantis lenkų sargybinis. Atsargiai priėjo trobelę iš kitos pusės. Per langą buvo matyti trobelėj aštuoni lenkai. Ant stalo riogsojo telefonas ir vienas lenkas, matyti karininkas, kalbėjosi. Antras svarstė kažkokius planus.

Žvalgai pamažu atsitraukė nuo lango. Jiems ilgai neteko galvoti. Sutraukė čia pat, bematant, telefono laidus. Kokio juoko buvo žvalgams, kada lenkas, net šokinėdamas, suko telefono aparato rankeną ir net plyšdamas šaukė!

— Koks nors lenkų štabas! — greit nusprendė Dauknys. Ir tuojau nauji sumanymai atsirado jo galvoje.

— Vyrai, — šnibždėjo Dauknys draugams, — žūt būt, bet turime išblaškyt tą širšių lizdą. Tu, Rapol, pabaidysi juos šūviu pro langą, o aš, pirma tinkamai atsiskaitęs su sargybinu, užkopsiu, granatą parengęs, ant trobos. Žinoma, spruks pergąsdinti pro duris, o aš švyst jiems ant galvos granatą! Tu, Mikai, pastosi duris. Tik viską gyvai! O mes jiems tokius pietus parengsim, kad kris, bet daugiau į šį namą nė kojos-nenorės įkelti.

Visi pasiruošė. Prisitaikė ginklus, paėmė į ranką granatas. Dauknys, patykojęs iš už kampo, taip movė kumščiu sargybiniui, kad tas net žnektelėjo ir be jokio riksmo nukrito.

Dauknys greit užsikorė ant trobos. Bumpt pasigirdo šūvis

Visa metę, kas gyvas, lenkai spruko pro duris. Tuo tarpu švystelėjo sutratėjo ant jų galvos granata ir veik visus pertrenkė žemėn. Gyvi likę pasileido bėgti. Dauknys su Čiuika jau darbavosi viduje. Nuo stalo surinko tik ką išbraižytus planus. Čiuika tvėrė telefoną ir trenkė į aslą. Pas duris gulėjo trys nukauti lenkai. Viskas buvo taip staiga atlikta, kad, rodos, tik sapnas. Žvalgai vėl dūmė pamiške. Nespėjo nuslinkti šimto metrų, kai pasigirdo smarkūs žingsniai, kalbos. Tai, tikriausiai, lenkai spruko į pagalbą.

Žvalgai laimingai grįžo pas savuosius. 2 kuopos vadas, gavęs lenkų bataliono štabo puolimo planą, tuojau įteikė savo bataliono vadui. Kitą dieną N. pulkui puolant priešą, išblaškyta jo kariuomenės dalys ir paimtas didelis karo grobis.

Žvalgai už sumanumą ir drąsą buvo apdovanoti Vyčio kryžiais.

J.D-čius.

Būkim sąžiningesni.

Tur būt, dar iš rusų kariuomenės pas mus yra likęs paprotys sakyti: „tas ne kareivis, kuris daboklėje nesėdėjo“. Vadinasi, išeitų, kad būti „tikru kareiviu“, reik būtina būti baustam. To posakio kai kas iš mūsų ir prisilaiko. Prisilaiko ne dėl to, kad nori būti „tikru kareiviu“, bet todėl, kas jau iš anksto yra nu-

sistatymas bausmių nevengti. Tą nusistatymą iš dalies kai kurie atsineša dar prieš atvykdami į kariuomenės eiles, o kiti įgyja jau atvykę. Čia daugiausia padeda savo kalbomis seni kareiviai. Girdi, stenkis, nesistenk — vis vien bausmės neišvengsi. Nė vieno iš mūsų nebausto nėra. Iš anksto supažindina su viršininkų nusistatymais, kiek kuris už ką „duoda“, kuris tik „reikia“, o nebaudžia ir t. t.

„Na, jeigu jau senieji taip kalba, tai kas man, naujokui, teks daryti“, — nusiminęs galvoja. Pamiškė atsivežtus gerus norus ir tik prieš akis stovi iškraipyti vaizdai.

Žinoma, ir bijančių ir gąsdinančių mūsų tarpe maža, bet vis tik atsiranda.

Taigi, kol tas naujokas susipažįsta su statutais, su savo viršininkais, kol jais pradeda pasitikėti, jis savo senesniųjų draugų nesąžiningumo dėka įpranta blogai elgtis, o įprotis, sako, blogesnis už prigimtį.

Mes, senieji, atvykstančius naujokus turime sutikti, kaip savo tikrus ginklo brolius. Gražiai ir teisingai turime išaiškinti, kas jiems nesuprantama, ir ko jie patys klaus. Neturime jų bauginti prasimanytomis bausmėmis, nes pagyvenę ir jie patys sužinos, už ką baudžiama, už ką ne.

Toliau. Jau tas atvykęs naujokas baigė apmokymą ir pats jau „senis“, bet dar jam yra dalykų, kuriuose jis naujokas, pav., sargyba.

Pirmą kartą vyksta į sargybą. Prieš išskirstymą iš savo viršininkų gauna nurodymus, paaiškinimus, kur ir kaip elgtis, be to, jis tą žino iš statutų. Bet, žiūrėk, tikrindamas sargybą budėtojas randa tą naujoką vietoje ar būste bemiegantį. Kas čia kaltas? Be abejo „senasis“. Pasikeisdami senieji jiems papasakojo, kuriuo metu budėtojas dažniausiai tikrina. „Aha, mano sau naujokas, dar yra laiko, kol tikrins, galiu pramigti“. O budėtojas pamano: „Na, naujokus reik dažniau patikrinti, ir randa beknarkiantį. Jaunasai kareivis aiškiai žino, kad sargyboje negalima miegoti ne todėl, kad budėtojas tikrina ir kad radęs miegantį nubaus, bet todėl, kad reikia saugoti pavestą turtą. Kodėl jis to nedaro? Todėl, kad jis įprato elgtis nesąžiningai, kad jam negėda, jei nubaus, nes, jo nuomone, „tas ne kareivis, kuris daboklėje nesėdėjo“. Išbraukim tą neišmintingą ir žeminantį pasakymą. Patys neklyskim ir kitų neklaidinkim, įsikalbėdami bei vergiškai besiteisindami.

Meskim tuos blogus įpročius, elkimės visur sąžiningai. Senieji būkim pavyzdžiu jauniems, o tada iš svetimųjų užsilikęs posakis pavirs mūsų: tas menkas kareivis, kurs bausmėmis tvarkomas.

Viršila A. M.





Kariškas pasirengimas ir pradžios mokyklos.

Kariškas pasirengimas — kariškas auklėjimas nėra šių dienų naujenybė. Jis buvo žinomas jau žiloje senovėje, kada ir kultūros laipsnis ir valdymosi formos buvo gana primityvios, bet kariškas auklėjimas buvo suprastas taip, kaip pajėgė suprasti. Nebuvo šis dalykas suprastas tinkamai ir gal nebuvo numatoma, kurių tikslų jis siekė ir kokius tikslus pasiekdavo. Ir kariškas auklėjimas buvo nežinomas kaip toks, o buvo žinomas tik fiziškas auklėjimas, fiziškas žmogaus paruošimas karui. Paruošimas karui ėjo per fizišką žmogaus auklėjimą ir tuodu dalyku, kad ir nejučiomis, tampriai tarpu savęs buvo surištu. Ir bendrai tuomet auklėjimas ėjo kariškam reikalui. Iš tokių tautų, kur per fizišką auklėjimą ėjo žmogaus paruošimas karui, labiau yra žinoma Sparta. Ten, gimus kūdikiui, buvo daroma bandymai dėl to kūdikio organizmo stiprumo ir, jeigu naujagimis pasirodydavo esąs nesveikas — jį be jokio pasigailėjimo žudė. Buvo žiūrima, kad tauta turėtų tvirtus ir sveikus piliečius. Be to, kariško pasiruošimo, kariškos mankštos irgi buvo mokoma. Ir tas kariškas pasiruošimas buvo kreipiamas į žmogaus užsigrūdinimą, į žmogaus papratimą visokiose sąlygose gyventi ir gintis nuo priešų.

Žmogaus užsigrūdinimas buvo laikomas didele dorybe. Toksai auklėjimas buvo praktikuojamas veik visose tuometinėse tautose.

Jis ėmė smukti, nykti viduramžiuose, kada ėmė reikštis įvairios tikiybinės srovės, o labiausiai pradėjus augti krikščionybė.

Mat, buvo manoma, kad fiziška jėga turi nusi-lenkti dvasios jėgai ir fizišką auklėjimą kaipo tokį atmetė. Tačiau, matomai buvo klysta. Vėliau įsigali plėšri jėga, kuriai atstovavo laukinės tautos, žmonės ir jų tokie pat troškimai ir instinktai. Ir tuomet kariška mankšta nenustojo savo esmės. Nors ir savęs apsigynimo reikalo verčiami, tačiau mokėsi kariškos mankštos, kariškų dalykų. Kūno kultūra nustojo tos reikšmės, kurią buvo įgijusi pirmiau. Ji buvo reikalinga tiek, kiek buvo reikalo mokantis vartoti ginklą.

Pirmieji, kurie karišką parengimą paskelbė ir jo ėmė mokyti, buvo vokiečiai. Ir štai 1811 m. Ludvig Jhau įsteigė gimnastikos mokyklą, kur buvo kreipiamas daug dėmesio paruošti gerus krašto gynėjus, patvarius ir sveikai užgrūdintus kraštui piliečius.

Dar geresniu pavyzdžiu mums gali būti Suomija. Ji nors ne per mokyklas, bet per jaunimą ruošė karštus krašto gynėjus ir nemažesnius keršytojus rusams, nes jų protektorate suomių gan ilgai buvo. Ir per kūno kultūrą, per tokį karišką pasirengimą jie išugdė tuos narsius suomių vyrus, kurie yra ne tik geri sportininkai, bet ir nepamainomi krašto gynėjai.

Kitas pavyzdys yra Čekoslovakų „sakalai“, kurie, išmušus lauktai valandai, net krašto valdžią paėmė į savo rankas.

Kalbant apie Lietuvą kariškojo pasirengimo atžvilgiu, tenka pasakyti, kad daug nėra kas padaryta, bet šiuo klausimu pradėta rūpintis ir jis imta realizuoti. Pereitais ir šiais metais jau buvo suruošti pedagoginiai kariškojo parengimo kursai, kuriuos lankė pradžios, vidurinių ir aukštesniųjų mokyklų mokytojai. Žinoma, kaip kiekviename darbe atsiranda klaidų, taip ir čia jų buvo neišvengta. Tas iš dalies gal įvyko dėl stokos patyrimo šiame dalyke. Tačiau kursai buvo naudingi iš kelių pusių. Viena, patiems mokytojams buvo duota galimybė susipažinti su įvairiomis ginklų rūšimis, suprasti ir pajusti karišką tvarką ir drausmę, nes *drausmė ir susiklausymas yra tos pagrindinės dorybės, nuo kurių pareina tautos ateities gerovė.*

Antra, tai įvairių sričių paskaitos, kurios papildė ne tik karišką mokytojų žinių bagažą, bet ir kultūrinio tautų gyvenimo žinyną.

Bendrai, apie mūsų tautos karišką pasirengimą pradžios mokyklose ką nors konkrečiau šiandien pasakyti yra gana sunku, nes šis dalykas yra dar savo rytojaus išvakarėse. Tačiau yra vilčių, kad tos išvakarės neša skaistų rytojų mūsų tautai.

Iš šių kelių pastabų, iš tos nesistematingos istorijos mes matome, kad kariškas pasirengimas eina gretimai su kūno kultūra. O kūno kultūrą reikia tampriai rišti su karišku pasirengimu, nes kariškas pasirengimas turėtų būti nežodinis, ne pasakinis o praktiškas kūno, kartu ir dvasios, tobulinimas. Harmoningas tų veiksmų suderinimas su žmogaus protu, tautos, tėvynės ir pareigos jausmu gali atnešti naudą.

Šių dalykų sujungimas yra naudingas, nes kūno kultūra turi savyje tikslą išauklėti tvirtą, sveiką, tautos garbei ir gerovei nusistačiusį pilietį, o kariškas pasirengimas dar labiau tuos ypatumus turi tikslo sustiprinti, pabrėžti patriotiškumo jausmą, savo krašto meilės ir apgynimo jausmą. Be to, šių dalykų sujungimas prisideda prie drausmės supratimo.

Jeigu pirmiau į šį klausimą buvo žiūrima tik kaip į priemonę žmogaus parengimo karui, tai šiandien į jį žiūrima jau visai kitokiomis akimis. Šiandien jis yra statomas taip, kaip geriau būtų galima padėti mokinius auklėti sveikoje tėvynės meilės ir patriotiškumo dvasioje, nes kariško pasirengimo, kariško auklėjimo esmėje stovi tauta, tėvynė, jos nepriklausomybės išlaikymas ir apgynimas ir kartu tų visų veiksmų plėtojimas, auklėjimas, sąmoningas praktiškame gyvenime įgytųjų žinių pritaikymas visai tautai, o ypačingai jos priaugančiai kartai. Vadinasi, išeina, kad kariškas auklėjimas yra pirma priemonė pakelti mokiniuose jau jų įgimus jausmus, kaip tai, patriotiškumą, savo krašto meilę, nepriklausomybės išlaikymą ir jos apgynimą. O kad šie jausmai vaikui yra ne-

svetimi, mes tą patyriame stebėdami mažą vaiką. Mažas vaikas, pamatęs einant būrį kariuomenės, nerims-ta, nori ir jis taip eiti. Ir šie jo matyti vaizdai užsi-lieka gan ilgai, nes jie būna surišti su įgimtais vaiko pajautimais. Ir šiuos vaiko įgimtus jausmus reikia neslopinti, bet jiems padėti bujoti, padėti augti.

Be to, jau kaip minėjau pirmiau, kariškas pasi-rengimas turi būti jungiamas su kūno kultūros pamokomis, pradžios mokykloje kyla reikalas sujungti jį su krašto mokslo pamokomis, nes pradžios mokyklai programos šiuo reikalu dar nėra.

Kariškas pasirengimas neturėtų būti suprstas kaip pasirengimas karui, bet kaip kariškas draus-mingas pasirengimas tolimesniam žmogaus gyveni-mui. Juk drausmė, susiklausimas yra pamatinės kraš-to gyvenimo dorybės. Kariuomenė nemoko kitą skriausti, bet moko save įvertinti, nelaimingą ap-ginti.

Ir pradžios mokykloje ne vieta idėjoms apie te-ritorijos padidinimą ar panašiai. Pradžios mokyk-loje mes neišmokysime kariauti. Čia galima išmokyti vaikus mylėti savo kraštą, tą meilę pajusti savyje, parodyti ir duoti supratimą apie mūsų kariuomenę, apie ką dar nevisai tinkamai yra nusistatyta, manoma.

Mažas neatsargumas, mažas nuo tiesioginio daly-ko nukrypimas gali nešti visai nelauktus rezultatus. Ir čia, kad ir rikiuotės dalykų mokant, vaikas neturi just, kad tai yra daroma tam, kad jį paruoštum ka-rui. Ne. Jis turi just ir žiūrėti sau naudą, o nauda čia yra didelė. Ypatinai kaimuose, kur mokyklų bu-tai nėra tinkami, reikia parodyti, kad visa tai daroma jo naudai, jo sveikatai sustiprinti, drausmingumui ir tvarkingumui išauklėti. O drausmingai ir tvarkingai išauklėtas vaikas savaime bus paruoštas apsigynimui.

Skaitymas apysakų, kuriose atsispindi tėvynės meilė ir pagalba silpniesiems, ves vaiką tikru, žmo-nišku keliu, ir jis pats pajus visas tas dorybes ir gi-liai sau į širdį įsidės. Tos apysakos, skaitymėliai galėtų būti paimti net iš mūsų kovų už nepriklausomybę, kas dar labiau sužadintų vaikuose tėvynės mei-lę, karžygiškumą.

Kariškų dainų dainavimas, kuriose aprašoma di-dieji mūsų tautos didvyriai ir jų narsieji žygiai, pa-rodytų vaikams, kaip buvo kovota už laisvę ir suža-dintų laisvės branginimo jausmą, laisvo gyvenimo supratimą.

Ir visi šie dalykai, harmoningai suderinti, pa-keltų vaikuose tuos tautos privalumus, kuriuos reikia branginti. Jie išamonintų tikrą *lietuviškumą*, kurio dar mums visiems trūksta.

Tuo būdu auklėdami jaunąją kartą, pasiektume tuos tikslus, kuriuos mums uždeda tauta, valstybė, pareiga ir sąžinė.

Čia tomis, kad ir nesistematingai iškeltomis min-timis, norėjau maždaug aptarti kariškojo pasirengimo pradžios mokyklose klausimą.

Mok. J. Sluoksnaitis.

Kas jie yra?

Kasmet, mokslo metų pradžioje, klausiu pirma-klasius, kas jie yra.

100% atsako esą katalikai, 75% pasisako savo vardus bei pavardes, ir tikrai 10% susipranta pasa-kyti esą lietuviai.

Visi tie mokiniai yra mokęsi pradžios mokyklose. Tenka konstatuoti, kad kai kuriose pradžios mo-kyklose tautiškas auklėjimas labai šlubuoja.

Jei pirmojo skyriaus mokinys, mėnesį lankęs mokyklą, dar nežino esąs lietuvis, jo mokytojas nėra vertas būti Lietuvos mokyklos mokytoju.

Iš mokytojo bloknoto („Vairas“ 4 nr. 507 p.)

Panevėžiečiai domisi cheminiu karu.

Gimnazijoje įsisteigė fizikų chemikų ratelis, kuris susi-domėjo šių dienų aktualių klausimų, būtent, cheminiu karu. Mokyt. Morkūnas mielai padeda kuopelei veikti ir suteikia medžiagos referatams. Cheminiu karu susidomėjęs ir pats p. mokytojas ir išsirašė iš mūsų kariuomenės tuo klausimu išleistų knygų. Be galo gražus dalykas, kad ir nekariai do-misi karo dalykais ir jėtos nagrinėja. Chemikas p. Morkū-nas čia rodo daug gražios energijos ir deda pastangų moks-leiviams supažindinti su cheminiu karu, jo esme ir pačia technika.

Laurynas.

Panevėžietės vyrišku tempu.

Panevėžio skautės jau iš seniau pasižymi vyriška ener-gija ir veikimo tempu, nors iš kitos pusės netrūksta ir mo-teriško kuklumo ir kitų moteriškų privalumų... Štai kovo 27 d. I Panevėžio Birutės draugovė puikiai pademonstravo savo jėgas. Tai buvo iškilmingai paminėtos tos dr-vės de-šimties metų veikimo sukaktuvės. Dr-vė įsisteigė Panevė-žy, ir iš jos išaugo didelė skaučių šeima, kuri ir sudaro be-veik pusę Panevėžio tunto. Naujoji skaučių šeima dabar skirstosi jau net į kelias dr-ves, būtent: „Mirgos“, „Rėdos“, atskr. „Gražinos“ skiltis, ir „Živilės“ dr-vė. Beveik visų tų draugovių motina yra Birutės dr-vė. Savo garbingas sukak-tuves birutietės paminėjo labai gražiai. Oficialėje dalyje draugovė turėjo laimės girdėti eilę gražiausių sveikinimų. Raštu ir žodžiu sveikinusieji apibėrė birutietes nesuskai-tomais linkėjimais ir širdingumu žadino veikti nenuilstamai skautiškajame pasauly. Tuntininkas vyr. leit. Jonaitis savo karštoje kalboje smarkiai pabrėžė tėvynės meilę ir žadino birutietes ateities darbams, primindamas ir vergaujantį Vilnių.

Draugovės dr-kė pranešė apie dr-vės veikimą ir apibū-dino dr-vės istoriją. Dėl dabarties veikimo draugininkė ne-kalbėjo, o tik parodė darbas. Publika (tai buvo visi tunto skautai ir artimesni skautų rėmėjai) apgulė skautišką laužą. Raudona „liepsna“ tamsios salės vidury, nors ir pati sa-vai, kaip elektrinė, nebuvo gyva, bet gyvi skautai ją pa-darė gražesnę ir linksmesnę už tikrąją liepsna. Birutės dr-vės skautės atlieka prie laužo gražių dalykėlių: čia ir grybų rovimas, ir dainos, ir štukos ir t. t. Taip pat labai gražiai pasirodė skautės scenoje su baletais. Baletai tiesiog sužavėjo, kai kurie net paliko neužmirštamų įspūdžių. Nieko negalima primesti ir originaliniams vaidinimėliams. „Poezija ir proza“ ir dviejų kęstutiečių dialogas, kurs prijukdė visus iki ašarų.

Sukaktuvės besiruošiantiems atostogauti Panevėžio skau-tams ir dalyvavusiai visuomenei neabejotinai patiko ir dar kartą įtikino, kad dešimties metų darbas atneša ir dešimte-riopų vaisių.

H. Kelmas.

Pedagoginiai mokytojų kursai Palangoj.

Liet. Kat. Mok. s-ga šių metų vasarą ruošia Palangoj ped. kursus mokytojams. baigusiems du kursu ir norintiems pasiruošti egzaminams iš keturių kursų. Kursuose bus dė-stoma lietuvių kalba, pedagogika ir jos istorija, lietuvių k., aritmetikos ir krašto mokslo metodikos.

Suinteresuotiems kreiptis į s-gos c. v-ba: Kaunas, Vi-šinskio g-vė 16 Nr.

Tegu atsimuša nuo jūrų ligi Gedimino kalno galingo perkūno ir staugiančio Panery geležinio vilko aidas, kurs kviečia mus kovon su amžiniais mūsų priešais lenkais — pagro-busiais mūsų tautos širdį Vilnių!

KARIUOMENĖS GYVENIMAS

Apdovanoti Čekoslovakijos ordinais.

Balandžio mėn. 11 d. Vyriausiajame Štabe, krašto apsaugos ministeriui pulk. Giedraičiui dalyvaujant, Čekoslovakijos atstovas Dr. M. Niederle dekoravo Baltojo Liūto ordinais Čekoslovakų vyriausybės apdovanotus mūsų kariuomenės šiuos aukštesnius karininkus: vyriausiojo štabo viršininką generolą leit. Kubiliūną II laip., II-os divizijos vadą pulk. Skučą III laip., gen. štabo pulk. Griganavičių III laip., gen. št. pulk. Lanskoronskį IV laip. ir gen. št. mjr. Karvelį V laip.

Klaipėdos krašte priėmė savanorius.

Balandžio 8 d. Klaipėdoje, šaulių name, įvyko krašto naujokų ėmimo komisijos posėdis savanoriams į kariuomenę priimti. Norinčių stoti įsirašė ir stojo į komisiją 55 vyrai, bet komisija priėmė tik 30. Iš jų 16 į pėstininkų dalis, 4 į artilerijos ir 10 į technikos. Iš priimtųjų yra: 5 vyrai iš Klaipėdos miesto, 8 — Klaipėdos apskr., 15 — Šilutės apskr. ir 2 — Pagėgių apskr.

Visi priiimtieji gegužės 3 d. išvyks į dalis kartu su naujokais.

2 ulonų L. D. K. Birutės pulkas.

Kovo mėn. 20 — 26 d. pulke buvo tikrinama išeinančių į atsargą ulonų ir puskarininkų įgytos karo mokslo žinios, o puskarininkų sugebėjimas vadovauti grandims, būriams ir t. t.

Šių metų patikrinimas skiriasi nuo ankstyvesnių patikrinimų. Tai buvo mokytų dalykų pritaikymas praktikoje, svarbiausia, manevravimas, sujungtas su mažu taktikos uždaviniu.

Buvo žiūrima vieno, grandies ir būrio mokymas. Po to eskadrono vado patiektą uždavinį bevykdant klausinėta eiliniai ir puskarininkiai. Tikrino pulko vadas pulk. Plechavičius, kiekvienam eskadrono vadui patiekdamas naują uždavinį, kurį ir turėjo įvykdyti su išeinančiais į atsargą. Pavyzdžiui, vienam reikėjo vaizduoti vyriausiojo patrulio tarnybą, kitam avangardo, laikiną dengimą ir pan. Vėliau su dalyvaujančiais tokiam mažam manevre karininkais, kaip žiūrovais, buvo nagrinėjamas uždavinio vykdymas, nurodoma kas gera ir kas taisytina.

Paskaita. Kovo mėn. 25 d. karininkų ramovėj kpt. Matulevičius laikė paskaitą „Lenkų Vilniaus kavalerijos brigados reizas į Kėdainius 1920 m.“. Paskaita ir patiektos schemos apibūdino savo laiku buvusią garsią lenkų avantiūrą, kuri mums daug mažiau pakenkė, negu lenkai tikėjosi. Nors nuo to laiko praėjo dešimts metų, bet tema įdomi ir pamokoma.

9 p. L. K. Vytenio pulkas.

Pulko ligoninė. Lietuvos karininkų moterų draugijos Marijampolės įgulos skyriaus ponios jau keletas metų kai per metines šventes (Kalėdas ir Velykas) gan didelėmis sumomis paaukvoja sergantiems kareiviams ir už tuos pinigus nuperka vyno ir įvairių gerų maisto produktų. Taip pat neužmiršo ir šiais metais. Pirmą Velykų dieną parodė nemaža savo motiniškos meilės ir atjautimo. 16-kai ligonių paaukojo per 100 litų ir už tuos pinigus nupirko: vyno, apelsinų, išvirė kompoto, atnešė gražių margučių ir įvairių kitų maisto produktų. Be to, pačios rytą 9 val. atėjo ir išdalino valgi ir paguodė kiekvieną sergantį karį. Taip pat, be šven-

Mirė

Š. m. kovo mėn. 27 d. Dr. J. Basanavičiaus vardo karo ligoninėje mirė nlevritu 5 pėst. d. L. k. Kęstučio pulko naujokas Stasys Pavolis, kilęs iš Kėdainių apskr., Dotnuvos valsčiaus, Ramėnų kaimo. Vellionis palaidotas tėviškėje.

čių, sunkiau sergančius kareivius pulko ponios ir šiaip paprastu laiku, pasidalindamos, maitiną ir padeda. Šis pulko ponijų kilnus darbas žymiai suramina ligonius, nes kiekvienas kareivis jaučiasi esąs neužmirštas. Už tą pulko karininkų ponijų motiniškumą ir už gausias dovanas pulko ligoninės ligoniai taria didelį ir nuoširdų ačiū.

Sanit. pusk. M. Grinius.

Aviacija.

Kovo mėn. 24 d. pasibaigė aviacijos motoristų-mechanikų kursai, kurie truko devynis mėnesius. 25 ir 26 d. įvyko išleidžiamieji egzaminai. Kursus lankė 37 kareiviai, iš kurių 7 puskarininkiai ir 30 eilinių. Egzaminus išlaikė visi pusk. ir 26 eil. Geriausiai egzaminus išlaikė 1-os oro esk. eil. P. Variakojis. Kursuose teko iš pagrindų susipažinti su įvairiais komplikuotais aviacijos motorais. Teoretinėms pamokoms yra atskira motorų klasė su keliais įvairiais motorais, jų dalimis ir brėžiniais. Praktikos darbai atlikti aviacijos parko dirbtuvėse.

Be motorų, teko susipažinti su aviacijos medžiagine dalimi bei technologija, av. teorija, av. istorija, oro sekimu, fizika ir k. Be to, pagilintos žinios iš karo srities, kaip tai: fortifikacija, topografija, statutų ir švietimo srities.

Bendrai, šitie kursai turi didelės reikšmės ne tik karo dalykuose, bet ir kasdieniniame gyvenime.

Išėjęs atsargon, visur gali įgytas žinias tinkamai panaudoti. Juk dabartiniu metu net ūkininkui tenka dažnai susidurti su įvairių rūšių mašinomis, k. t. traktoriais ir kt.

Kartais pasitaiko lėktuvui dėl įvairių priežasčių kur nors provincijoje nutūpti. Tenka ieškoti kokio kalvio, kad pagedusią dalį pataisytų. Manau, kad ateity, daugiau tokių motoristų atsiradus, ir katastrofos ištiktiems lakūnams bus lengviau. Tokie motoristai mielai padės savo ginklo kolegoms. Jau tokių atsitikimų yra buvę. Baigūsiems kursų išduoti liudijimai ir turės teisių įgyti puskarininkio laipsnį.

J. J-kas.

Šarvuočių rinktinė.

Šiais metais šarvuočių rinktinėje, tankų kuopoje, naujokams dėstomas žemės ūkio mokslas.

Š. m. kiekvieną savaitę žemės ūkio mokslui buvo skirta 5 valandos. Žemės ūkio dalykus dėstė aukšt. sodininkystės mokyklos paskutinio kurso mokinys J. Steikūnas.

Naujokai iš žemės ūkio dalykų išlaikė egzaminus tokiais rezultatais 25% gerai ir 75% patenkintai.

Dalyvavęs.

Kariuomenės teismo kronika.

Nubaudė vieną už pabėgimą, o kitą už pabėgimą ir neteisingo dokumento išgavimą. Balandžio 8 d. kariuomenės teismas išsprendė 2 bylas: 1) buv. 3 pėst. pulko eil. Mickevičiaus Kazio ir 2) buv. 3 raitelių „Geležinio Vilko“ pulko eil. Ambrulaičio Antano. Mickevičius buvo kaltinamas už tai, kad 1920 m., būdamas paleistas 1 mėn. atostogų sveikatai pataisyti ir turėdamas lapkričio 24 d. grįžti atgal į pulką, to nepadarė, t. y. pulkan negrižo. Norėdamas visiškai išvengti karo tarnybos, slapstėsi ligi š. m. sausio 16 d., kada buvo išaiškinta, jog jis yra dezertyras. Ambrulaitis buvo kaltinamas už du nusikaltimus, būtent: 1) kad, būdamas suimtas ir laikomas pulko daboklėje ir norėdamas visiškai išvengti karo tarnybos, 1922 m. kovo 7 d. iš daboklės pabėgo ir slapstėsi ligi 1929 m. lapkričio 19 d., kada pats atvyko į policiją ir pareiškė esąs dezertyras, ir 2) kad, būdamas pabėgęs, pasivadino save Antanu Petraičiu ir 1919 m. birželio 23 d. apgaulingu būdu išgavo iš Klaipėdos krašto Žukų valsčiaus viršaičio tuo vardu asmens liudijimą su savo atavizmu, kurį, ligi atvykimo į policiją, vartojo kaip tikrąjį, pateikdamas jį valdžios įstaigoms savo asmenybei įrodyti.

Išnagrinėjęs bylas, kariuomenės teismas abu teisiuomius pripažino kaltais ir nubaudė: eil. Mickevičių Kazį 2 metams karo kalėjimo su įmatytomis K. Į. R. 22 kn. 50 ir 52 str. str. pasekmėmis ir eil. Ambrulaitį Antaną už abu nusikaltimu 4 metams sunkių darbų kalėjimo su įmatytomis B. St. 28 ir 30 str. str. pasekmėmis. Be to, teismas iš paskutiniojo, kaip nuteisto sunkių darbų kalėjimo, atėmė kario vardą ir išmetė jį iš kariuomenės tarpo.

Antras Vilkicko kasacijos skundas atmetas. Kaip ir buvo tikėtasi, vyriausias tribunolas kovo 28 d. nuteisto mirti Vilkicko Stepo antrą kasacijos skundą prieš kariuomenės teismo sprendimą atmetė. Iš tribunolo byla į kariuomenės teismą grįžo tuoj po Velykų, bet sprendimas dar neįvykdytas, kadangi Vilkiekas yra padavęs Respublikos Prezidentui pasigailėjimo prašymą. Prašymą su byla karo prokuratūra šiom dienom išsiuntė R. Prezidentui.

Sporto kronika

Latvija — Estija — Lenkija. Tarp Latvijos, Estijos ir Lenkijos lengvosios atletikos sąjungų susitarta, kad tų valstybių šių metų lengvosios atletikos rungtynės įvyks Vilniuj birželio 28 ir 29 d. d.

Šarkis — Carnera. Šių metų liepos mėn. Naujorke įvyks bokso rungtynės tarp mūsų tautiečio Šarkio-Žukausko ir italų milžino Carneros. Vadinasi, Šarkis dar kartą bandys savo laimę dasimušti pasaulinio čempiono vardą.

Šiaulių LDS — Kauno KSK-Kultus 0:10. Balandžio 6 d. Šiauliuose įvyko ping-pong'o rungtynės tarp minėtų klubų, kurios pasibaigė Kauno laimėjimu 10:0.

Šešių tautų bėgimas. Kovo mėn. 28 d. Dublyne įvyko cross-country bėgimas dalyvaujant 6 valstybėms. Bėgimo distancija — 14.500 metr. Skyrium pirma vieta teko airiui Smithui, kuris šią distanciją prabėgo per 48 min. 52 sek. Komandomis pirmą vietą užėmė Anglija.

Pasaulinės šaudymo rungtynės. Nuo rugpiūčio 23 d. iki 6 rugsėjo Lvove įvyks pasaulin. šaudymo pirmenybės. Iki šiol rungtynėse dalyvauti užsirašė — Brazilija, Danija, Estija, Graikija, Italija, Norvegija, Prancūzija ir Švedija.

Fantastiški skaičiai iš rungtynių Vokietija — Prancūzija. Neseniai įvykusios futbolo rungtynės tarp Vokietijos ir Prancūzijos duoda kai kurių įdomių statistikos davinių. Pasirodo, kad per rungtynes visos stadiono telefono 22 linijos padarė 409 sujungimus, o spaudos pasikalbėjimai iš viso truko 1927 minutes.

Iš šių 1927 min. pasikalbėjimo su Brukseliu kalbėtasi 504 min., su Berlynu — 352 min., su Lozana — 146 min., su Frankfurtu ties Mainu — 167 min., su Londonu — 332 min. ir net su Ispanijos sostine Madridu 83 min.

Bendrai per stadiono telefonus perduota 250.000 žodžių, kas sudaro apie 35.000 laikraščio eilučių.

Aukščiau paduoti skaičiai vaizdingai parodo, koks didelis buvo susidomėjimas rungtynėmis.

Parduoda futbolo komandą už 10.000 dolerių. J. Amer. Valst. plačiai yra žinomas futbolo treneris Agaras, kuris savo komandai yra nupirkęs nemažą skaičių geriausių žaidėjų iš Europos. Agaras turėjo keletą futbolo komandų, kurios žaisdavo jo sąskaiton. Savo žaidėjus Agaras gerai užlaikydavo ir jiems mokėdavo visai padėrias sumas. Paskutiniu metu Agaras iš sportinio biznio mano pasitraukti ir pamažu išparduoda savo žaidėjus ir paskelbė, kad parduoda vieną iš savo komandų „Brooklyn Wanderers“ už 10.000 dolerių.

Jis Šaulių gyvenimas

Šaulių Teatras.

Balandžio 12 d. Lietuvos Šaulių Sąjungos teatras Kaune, šaulių salėj, vaidino 3 veiksmų komediją „Karolio teta.“ Komedija gana linksma ir artistų buvo gerai atlikta. Publika turėjo gražios progos gardžiai pasijuokti ir vaidini-

mu buvo patenkinta. Komedija paimta iš studentų gyvenimo. Du studentai draugai įsimyli į dvi mergeles, bet situokti su jomis yra daug kliūčių. Vieno jų (Karolio) teta praneša, kad atvažiuojanti iš Amerikos. Ji turtinga. Studentai daug ką tikisi iš jos ir paruošia sutiktuves. Pakviečia savo mylimas mergeles. Bet teta pavėluoja atvažiuoti, o svečiai susirenka. Kebli draugams padėtis. Jie paprašo Vėtros inscenizuoti tetą. Vėtra (kpt. A. Gedmantas), apsilikęs moters rūbais, puikiai atlieka tetos rolę. Viskas laimingai baigiasi ir studentai savo tikslą pasiekia.

A. Freida.

A. Freidos aukšt. sodininkystės 34-tas mokyklos šaulių būrys įsisteigė 1929 m. pabaigoje, nors centro valdybos patvirtintas tik 1930 m. gegužės mėn. 9 d. Būryje yra 31 narys, iš kurių tarpo 9 panelės, sudarančios atskirą skyrių. Nuo pat įsikūrimo pradžios būriui vadovauja energingas būrio vadas, kurio iniciatyva būrys yra gana gerai sutvarkytas.

Kariškas paruošimas stovi aukštai, nes be būriui privalomų užsiėmimų, tos pat mokyklos mokiniams dėstomas kariškas paruošimas, kurio instruktorium paskirtas šarvuočių rinktinės adjutantas vyr. leit. Bulvičius.

Instruktorium yra žmogus, kuris gerai supranta mokinių psichologiją ir labai vaizdingai dėsto karo mokslą. Būrys turi bibliotekėlę ir didelę skaityklą. Į skaityklą pareina 3 dienraščiai, 8 savaitraščiai ir keliolika mėnesinių žurnalų.

Skaitykla veikia kiekvieną dieną 17 val. — 19 val.

Skaitymo metu dežuruoja skirtas būrio šaulys.

Skaityklai vadovauja šaul. A. Andriulionis. Sporto atžvilgiu negalima labai pagirti, bet savo rinktinėje užima 4-tą vietą. Sporto įrankių turi gana daug.

Būryje yra futbolo komanda; netrūksta ir boksinių. Kultūros darbe irgi nesnaudžia: rengia vakarus, paskaitas ir kitas pramogas.

1931 met. būrys savo veikimą mano labiau išplėsti.

Skieda.

Veliuona.

Kovo 29 d. įvyko visuotinis eilinis (19) Veliunos šaulių būrio narių susirinkimas.

Pirmučiausia buvo svarstomas Gedimino kalno Veliuonų sutvarkymas. Kalnui tvarkyti ir puošti valdyba numatė išrinkti savo nuožiūra tam tikrą komisiją. Kalnui saugoti ir prižiūrėti bus išrinktas tam tikras sargas.

Pavasari kalnas bus puošiamas: sodinami medeliai, renjami gėlynai — kliombai. Prie šio darbo turės organizuotai prisidėti visi šauliai bei šaulės. Be to, būrio vado paraginti, gerokas šaulių skaičius pasižadėjo pagaminti (kaip ir pernai buvo daroma) varnėnams inkilėlių. Inkilėliai bus keliami į Gedimino kalno medžius dar prieš Atvelykį. Čia pat šauliams buvo praktiškai paaikškinta kokie turi būti inkilėliai, jų matai, bei kaip juos pagaminti. Inkilėlių kėlimo diena numatoma kaip ir kokia Veliunos šaulių būrio pramoga — įkeltuvės.

Antras dienotvarkės punktas — šaulių savišalpos kasos sekcijos klausimas. Veliunos būrio šaulių savišalpos kasos sekcija įkurta dar 1926 m., neilgai veikusi apmirė. Šiame susirinkime iškeltas klausimas, ar šaulių savišalpos kasos sekciją atgaivinti ar visai panaikinti. Susirinkimas visais balsais pareiškė norą sekciją atgaivinti. Šaulių savišalpos kasos Veliunos šaulių būrio sekcijos vedėju išrinktas Vytautas Endriuškevičius.

Būrys netrukus įsigys albumą, į kurį bus sudėtos visų būrio šaulių fotografijos.

Šauliams, ypač moterims, pageidaujant, bus susirinkimuose įtaisyta tam tikra klausimų dėžutė. Nesugebantieji ar nedrįstantieji mintis reikšti žodžiu, tai galės atlikti raštu.

Susirinkimui baigiantis būrio vadas A. Kriauza plačiai paaikškino apie punktualumą bei sveikinimosi reikšmę šaulių tarpe.

Korespondentas.

Kazlų-Rūda.

Balandžio mėn. 6 d. 24-tas šaulių būrys surengė viešą vakarą su vaidinimais „Palaiminti būkite“ — vieno veiksmo vaizdelis ir be to, dar vieno veiksmo komediją. Vaidinimas pavyko labai gerai.

Šis būrys prieš keletą mėnesių labai silpnai veikė ir buvo apsileidusi būrio vadovybė. Dabar energingo būrio valdybos pirmininko ats. leit. Kviliūno ir būrio vado ats. leit. Svidersko dėka būrys pradėjo gan gerai tvarkytis. Manoma net savo namus pasistatyti.

Šilo Kazys.



Dideli anglų karo laivyno manevrai.

Kovo mėn. viduryje Atlanto vandenyne tarp Gibraltaro sąsiaurio ir Ispanų Madeiros salos įvyko dideli Anglų karo laivyno manevrai. Manevruose dalyvavo per 100 laivų.

Rusai gabena sau ginklus.

Šalčių metu ledų lytys daug laivų sulaukė Baltijos jūroj. Tik ledlaužiams padedant, daliai tų laivų pavyko pasiekti Talino uostą. Atplaukusių laivų tarpe 5 buvo Tar. Rusijos. Pasirodė, kad šie laivai gabeno į T. Rusiją karišką medžiagą bei ginklus (patrankas, kulkosvaidžius ir karo dujų fabrikos įrengimus).

Amerikiečiai vis ginkluojasi.

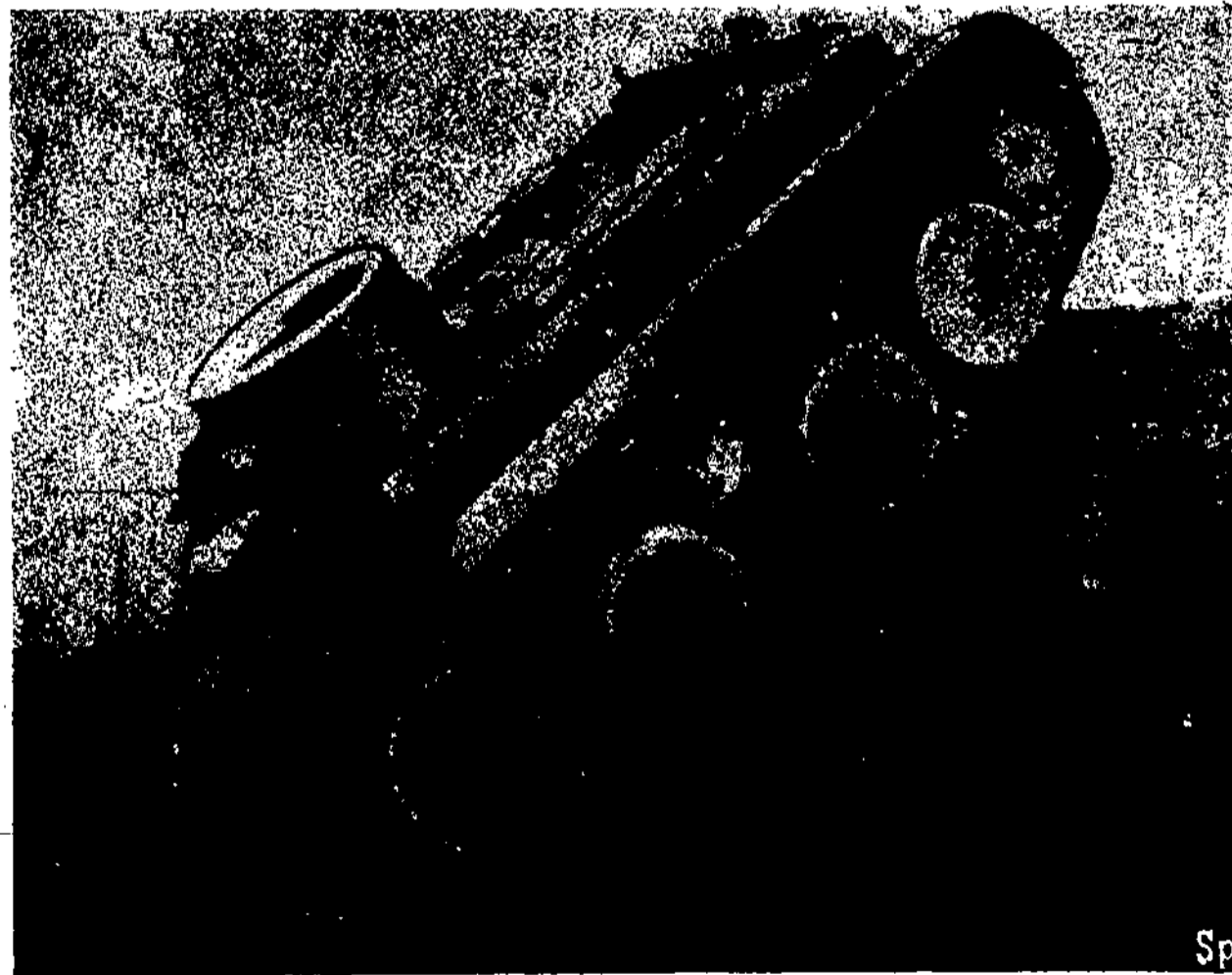
Spaudos žiniomis Fokerio lėktuvų fabrikas Amerikos Jungt. Valstybėse dabartiniu metu stato didelius naujo tipo kautynių lėktuvus. Tie lėktuvai vadinami „oro baisenybėmis.“ Kiekvienas toks lėktuvas turės po 4 kulkosvaidžius, kurie galės paleisti po 3000 šuvių per minutę.

Skraidanti artilerija.

Amerikoj prie Panamos kanalo buvo padarytas įdomus bandymas perkelti artileriją oru per nepereinamus miškus.

Keturios 75 mm. patrankos su pirmagaliais ir šovinių dėžėmis buvo įkrautos į tris Sikorskio ir vieną Fordo tipo lėktuvus. Keturiolikos greitųjų lėktuvų, saugančių „skraidančią artileriją“ nuo tariamo priešo, jie nuskrido 200 klm. ir nutūpė Rio-Chato, Panamos džunglių viduryje. Aplinkiniu keliu tas patrankas į Rio-Chato būtų tekę gabenti bent 4 paras, tuo tarpu kai lėktuvais jos nugabentos per vieną valandą. Patrankos tuojau buvo sunarstytos ir jau per keiliolika minučių paruoštos šaudyti.

Kariški sluoksniai šiam bandymui teikia daug reikšmės.



Važiuojantis fortas. Tai naujai konstruotas Amerikos kariuomenės greitasis tankas, variklis 12 cilindrių. Lygiu ju keliu važiuoja 75 anglų millas (arti 120 klm.) per valandą, laukais — apie 45 anglų millas.

Danai ruošiasi panaikinti savo kariuomenę.

Danijos parlamentas š. m. kovo 4 d. priėmė antruoju skaitymu įstatymo projektą apie Danijos nusiginklavimą. Įstatymo projektu tarp ko kito numato sausumos kariuomenę panaikinti. Jos vietoje būtų organizuotos policijos jėgos.

Lenkų moterys bus ruošiamos karui.

Vieno anglų laikraščio Varšuvos korespondento žinomis, Lenkijoje esąs sumanymas įvesti karo tarnybą moterims. Visos moterys, sulaukusios 18 mt. amžiaus, turėsia atlikti karo tarnybą tam tikrose mokomose dalyse.

Pirmoji anglų moteris - karininkas.

Jauna anglė p. Potts išlaikė prie Oxfordo universiteto kariuomenės vadovavimo ir strategijos egzaminus. Laikraščiai pastebi, kad tai pirmas atsitikimas ne tik Anglijoje, bet ir visame pasaulyje, išskyrus Sovietų Rusiją, kad moteris išlaikė tokius egzaminus.

Kiek Lenkija turi mechanizuotų vežimų (automobilių, motociklų).

Pagal viešųjų darbų ministerijos apskaičiavimą, 1931 m. sausio 1 d. Lenkijoje buvo 47.331 mechanizuotas vežimas. Paskutiniaisiais statistikos duomenimis dabar Lenkijoje yra 31.156.510 gyventojų. Taigi 658 asmenims tenka tik vienas mechanizuotas vežimas. Daugiausia mechanizuotų vežimų yra Varšuvoje — 8.892; čia viena mašina tenka 122 gyventojams. Paskirsčius į rūšis, gaunami tokie duomenys: motociklų — 7.940; lengvų automobilių — 7.140; autobusų — 4.293; krovinių automobilių (sunkvežimių) — 7.440 ir kitų rūšių — 631.

Anglijos karo aviacija aprūpinama priešgaisrinėmis priemonėmis.

Anglijos oro karo laivynas netrukus bus aprūpintas specialėmis priešgaisrinėmis priemonėmis. Tos priemonės yra labai paprastos ir pigios, dar neseniai išrastos vieno anglų chemiko.

Lakūnų rūbai ir lėktuvo sparnų audeklinė medžiaga gerai persunkiami tam tikru burokso ir boro rūkšties skiediniu. Bandymai davė gerų rezultatų. Šiuo skiediniu persunkti rūbai ir kita medžiaga ilgokai ištvėrė prieš ugnį. Nuo ugnies apdrausti galima ne tik lakūnų rūbus ir audeklinę sparnų medžiagą, bet ir medines lėktuvo dalis — sparnus, persunkiant tuo pačiu skiediniu.

Belgijos kariuomenė ginkluojama naujais „Browning“ sistemos rankiniais kulkosvaidžiais.

Belgijos vyriausybė nutarė savo kariuomenę apginkluoti naujais „Browning“ sistemos rankiniais kulkosvaidžiais, pagamintais iš savo žaliavos ir savo krašte. Kulkosvaidžius gamina žinomas belgų ginklų fabrikas „Fabrique National d'Armes de Guerre“ Lieže. Taigi vokiečių ir bolševikų paskleistos žinios, kad belgai savo kariuomenę ginkluoja prancūzų sistemos rankiniais kulkosvaidžiais ir jų net užsake Prancūzijoje — neteisingos.

Per lėktuvo katastrofą žuvo geriausias lenkų lėktuvų konstruktorius.

Neperseniai per lėktuvo katastrofą Varšuvoje žuvo vienas iš geriausių ir gabiausių Lenkijos lėktuvų konstruktorių — inžinierius P u l a w s k i s. Jis ilgą laiką dirbo valstybiniame lėktuvų fabrike ir sukonstruktavo keletą lėktuvų tipų. Geriausieji jo konstrukcijos lėktuvai naikintojai tai „P1“ ir „P6“. „P1“ pernai per Mažosios Entantos aviacijos rungtynes Bukarešte laimėjo pirmą vietą. Šios rūšies lėktuvų tuomet užsisakė Rumunija, kaip iš anksto pasižadėjusi įsigyti pirmą ir antrą vietą laimėjusių lėktuvų. „P6“ to paties tipo lėktuvas naikintojas tik žymiai patobulintas. Daugiausia dėmesio buvo nukreipta į sparnų konstrukciją, kad lakūnas-pilotas galėtų kuo daugiausia ir kuo geriausiai matyti kautynių lauką. Pagal lenkų ir užsienio spaudos atsiliepimus tai buvo pasiekta.

Šis lėktuvas buvo išstatytas tarptautinėje aviacijos parodoje, įvykusioje Paryžiuje pereinamųjų metų pabaigoje ir gavo gerų atsiliepimų ir iš užsienio spaudos.

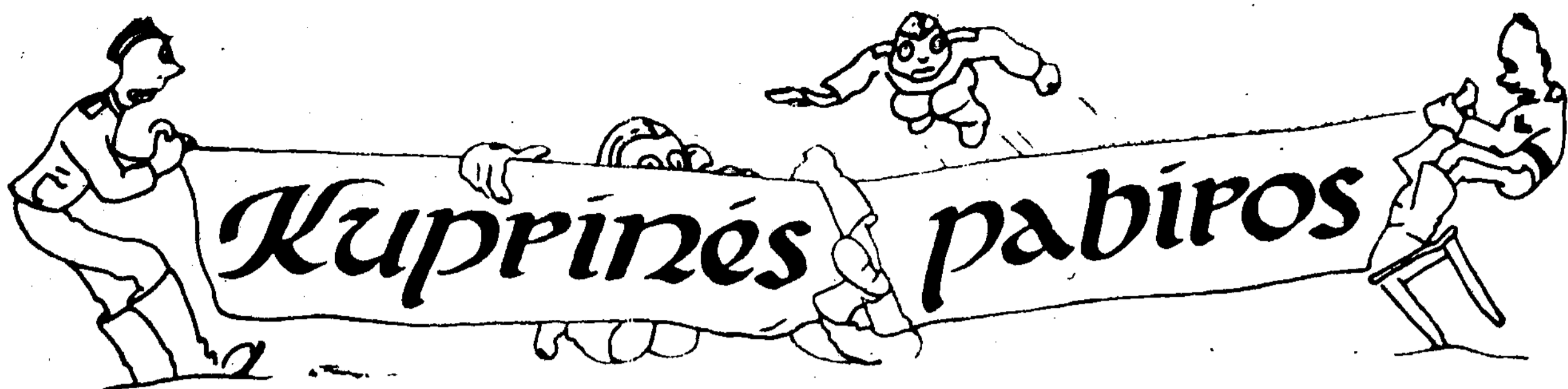
Bandomieji šio lėktuvo duomenys buvo tokie: horizontalis greitis 297 kil. per valandą, per 8 min. 31 sek. pakilo 8000 mtr. Didžiausias pakilimo aukštis pasiektas iki 9000 mtr.

Lenkijos aviacija liūdi netekusi geriausio konstruktoriaus.

Lėktuvas — kometa.

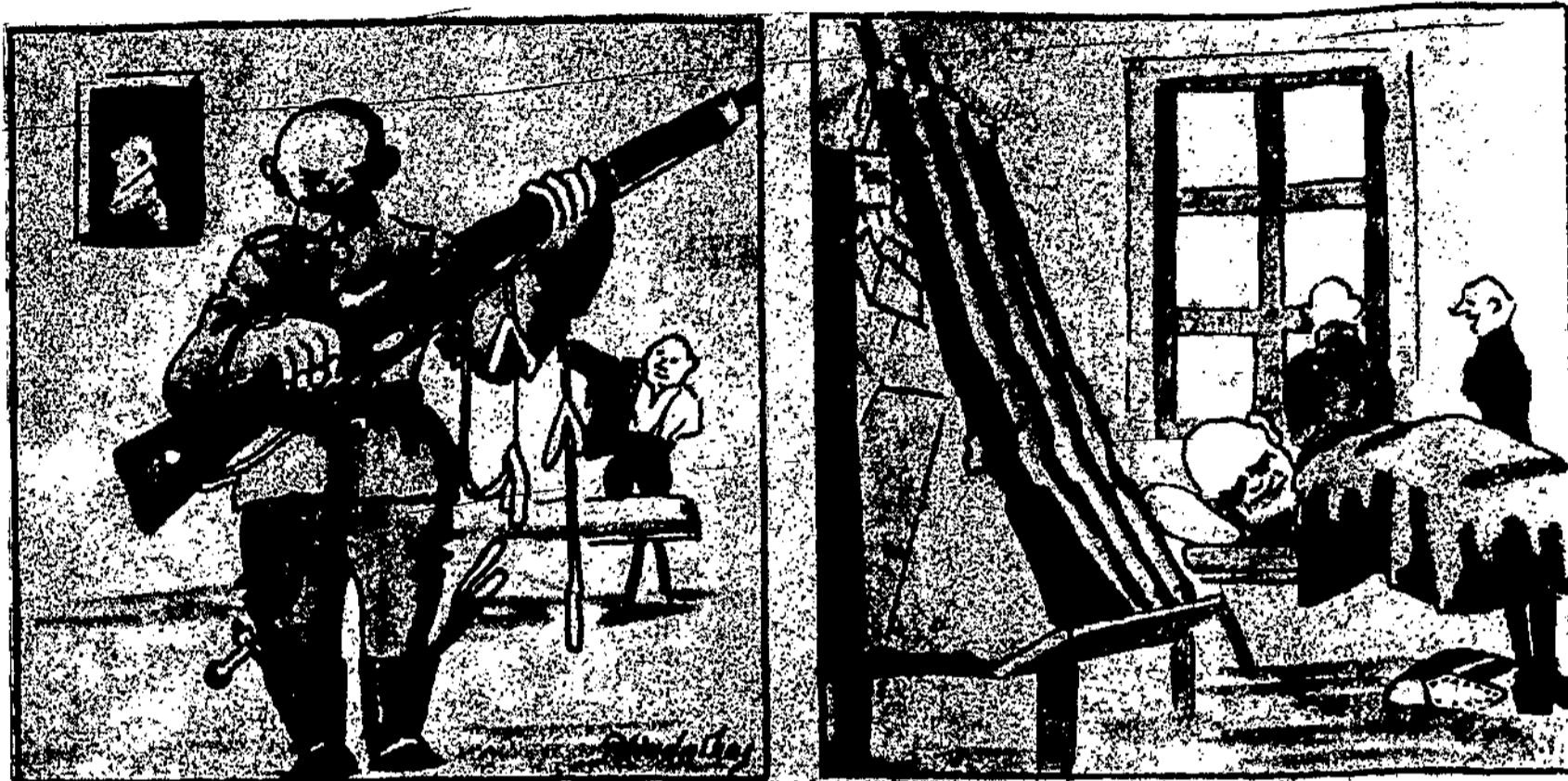
Vokiečių spaudos pranešimu, garsus aviacijos dirbtuvių direktorius prof. Junkers sukonstruktavo „lėktuvo — kometos“ modelį. Hermetiškai uždarytas lėktuvas pakilęs 10.000 mtr. aukštumon ir ten retoj atmosferoje skris 800 — 1000 klm. per valandą. Kelionė iš Berlyno į Paryžių truksianti vos 1 valandą, o iš Berlyno į New-Yorką — 7 valandas. „Lėktuvo — kometos“ įgula ir keleiviai bus aprūpinti rezervuarais su oru. Hermetiškai uždarytoji kabinoje jie nejausią nei oro stokos, nei šalčio.

Jei prof. Junkersui pavyks savo projektą įvykdyti, tai visi dabartiniai lėktuvai turėtų išnykti. Juos išstiktų „konkės“ likimas, kuri negalėjo konkuruoti su automobiliais.



Kaip leidžia dieną naujokai Rimtas ir Tinginys. Laiškas iš daboklės.

Rytą...



Kai švilpuką tik išginsta,
Rimto nieks nespės aplenkti.
Antklodė į šalį lekia
Rimtas skuba apsirengti.
Šautuvą, save ir lovą
Tinkamai reik sutvarkyti:
Kas iš Rimto reikalauta
Jis atliks tuojau — ne ryt.

Tinginys kitaip supranta
Duotą ženklą: „kuopa kelk!“
Jam sunku su lova skirtis,
Iš jos glėbio išsivelt.
Lovą, šautuvą ir rūbus
Nėra laiko peržiūrėt,
Jis tik kelnes vos suspėja
Nevėluojant užsidėt.

Gimnastikoj...



Sportą Rimtas myli dračiai,
Stiprina savas jėgas,
Nes kas stiprintų jo kūną,
Kito būdo nesiras.
Čia ant turniko išmoksta
Užsiversti ir nušokti,
Ir praleist naudingai laiką
Būdų gali jis išmokt.

Tinginys čia „grabą“ mato...
Vietoj kiltų kad aukštyn,
Kiek palipęs apsiverčia,
Krinta, lyg akmuo, žemyn.
Čia ir nosį „nubalnoja“,
Koją išsuka jisai,
O „gerai“ nupult pavykus,
Gauna „pavajot“ saldžiai.

(B. d.)

„Miela Ancia!

Kaip gyvuoji? Ar sveika višta ir ar daug kiaušinių Velykoms sudės? Ar gyvas dar tas velnias Česlavas, kuris man nematant tave pabučiuoti norėdavo? Nesiduok jam ir nebijok: aš parvažiavęs jam snukį nuprausiu, begėdžiui. Taip pat siunčiu tau daug meilių žodžių ir brangių linkėjimų. Aš dabar turiu gerą vietą ir puikų aptarnavimą. Ak, Ancia, kad tu žinotum dabartinį mano gyvenimą! Man dabar daug geriau sekasi, negu pas Lapetą bernaujant. Valgyti atneša ir gerti paduoda. Dieną ir naktį prie mano kambario durų stovi denščikas, kuris atidaro ir uždaro duris, einant man laukan. Visada pas mane naktis, todėl miegoti galiu, kiek tik lenda. Kaip puiku būtų, kad ir tu būtumei čia, Ancit. Daugiau neburiu ko rašyti, nes malkų skaldyti reikia eiti. Sudiev, duška. Lauk: per Velykas maž susitiksimė.

Su gryna širdžia pasilieka

Tavo Rapolas.”

J. J.

Praktiška pataisa.

Vienas kareivis, pasikvietęs savo draugą, kuopos raštininką, rodo jam fotografijas. Atskleidęs pagaliau vieną fotografiją ir sako:

— Į šią fotografiją, stačiai, žiūrėti negaliu, kadangi joj matau vieną bereikalingą asmenį.

— Tai menkniekis, — sako draugas, — kas yra bereikalinga, reikia išbraukti raudonu rašalu ir apačioj parašyti: „Išbrauktam raudonu rašalu tikėti“.

„Flit“.

Kariuomenės leidiniai.

VIDAUS TARNYBOS STATUTAS. 1924 m. laidos pakartojimas. Vyr. št. sp. ir švt. skyriaus leidinys. Kaunas, 1931 m. 167 psl.

Kaip jau anksčiau pažymėta, statutas savò turiniu lieka toks pat, su tais pat terminais ir kalba. Pakeistas tik formatas — mažesnis — ir tinkamesnis viršelis. Svarbiausia kaina, tik 60 ct. Toks pigumas daugeliui suteiks progos įsigyti savo statutą, nes valdiška norma duodamų ne visiems užtenka ir nevisada paranku naudotis.

Nauji leidiniai.

Ilustrėta Technika. 3 nr. Latvijos technikų draugijos organas.

Malonu pažymėti, kad šis numeris beveik ištiesai paskirtas Lietuvos reikalams, net su tam tikru užrašu ant viršelio: „Specialinis Lietuvos numeris“.

Turiny randame šiuos straipsnius: 1. Žemės ūkio augimas Lietuvoje, 2. Lietuvos prekyba ir susisiekimasis, 3. Lietuvos valstybės ir savivaldybių finansai 1930 m., 4. Lietuvos pramonė. Straipsniai iliustruoti. Randame atvaizdus: min. pirm. ir finansų min. J. Tūbelio, tipišką pietų Lietuvos piešinę (Suvalkijoje), Vytauto Didžio tiltą (Kaune), teisingumo min. rūmus, finansų d-to direktoriaus M. Lipėiaus ir „Paramos“ duonos kepyklą.

Likusią turinio dalį sudaro įvairūs technikos pobūdžio straipsniai.

Antanas Jasiūnas. Liepsnų malda. Eilėraščiai. Kaunas, 1931 m. 46 psl. Kaina 1,50 lt.

Ir šis naujai pasirodęs naujo autoriaus eilėraščių rinkinys mažai ką nors tenudžiugins. Autorius, jeigu spręsti iš pirmosios knygutės, turėtų būti dar jaunas, gajus, pilnas energijos ir pasiryžimo gyventi bei kovoti. Bet to jo eilėraščiuose, deja, nematome. Perdėm pesimizmas, beviltiškumas ir ūkanos, kuriose vos-ne-vos matyti linksmy prošvaisčių.

Ypačiai pribaugia save vienu eilėraščiu: „Nelauk prisikėlimo“. Čia jau nieko gero nebematyti, nes nebėra „kam tikėti“ pagaliau ir dvasia nukryžiuota, kuri nebegali atsikelti.

Tik vienas paskutinis eilėrašties sušvinta smarkumu ir galia:

„Sutrupinau savo kalėjimo sienas
Ir nubloškiau pančius.
Lekiu per sukurtąjį Dievo pasaulį,
Kaip paukštis nubudęs.

Kad tokių eilėraščių bei minčių būtų daugiau — tikrai būtų įdomu pasiskaityti ir susidomėti. Bendrai ši knygelė nieko naujo neduoda — nei savo forma, nei turiniu, nei minčių bei idėjų atžvilgiu. Tikrai susidaro įspūdis, kad dabar eilėraščiai rašomi bei leidžiami tik tam, kad jų niekas neskaitytų ir net pradėtų jai bodėtis.

Thomas Mann. Buddenbrooks. Romanas Nobelio premiją laimėjęs. II tomas. Išvertė K. Karnauskas. Išleido „Vairo“ b-vė. Kaunas, 1930 m. 276 psl. Kaina 3,50 lt.

E. M. Remarque. Kelias atgal. Romanas. II tomas. Išvertė Br. Raila. „Naujo Žodžio“ leidinys. Kaunas, 1931 m.

Karl May. Sidabro ežero turtai. Apysaka iš Amerikos Vakarų gyvenimo. II tomas. Išvertė J. Vadeikis. „Žinijos“ b-vės leidinys. Kaunas, 1931 m. 300 psl. Kaina 4 lt.

Sargyba 4 nr. Mėnesinis mokslo, blaivybės ir sveikatos laikraštis.

Pavasaris 6-7 nr.

Aušrinė 1 nr.

Mūsų Sportas 4 nr.

Šis numeris žymiai padidintas ir iliustruotas. Straipsniai įdomūs: sporto lygos suvažiavimo aprašymas, dr. Jurgelionio kalba, kurioj vaizduojamos mūsų sporto perspektyvos ir uždaviniai, įdomios žinios sportininkams, paskutinės pasaulio sporto naujienos, kronika ir svarbūs oficialūs pranešimai.

Aizsargs 3 nr. Latvijos šaulių ir kariuomenės mėnesinis žurnalas.

Vairas 4 nr.

Malonu pastebėti, kad „Vairas“ su kiekvienu numeriu tobulėja ir darosi įvairesnis, įdomesnis — tikrai gyvenimiškas žurnalas.

Algimantas. II dalis. Atgavęs tėvų sostą. Vinco Pietario istorinė apysaka. Stepo Zobarsko sutrumpinta. „Pažangos“ b-vės leidinys. Kaunas, 1931 m. 64 psl. Kaina 30 ct.

Redakcijos atsakymai.

Jonui Sesickui. „Kario“ 14 nr. įdėti Tamstos juokai, pasirodo, ne Tamstos paties sugalvoti, bet nukopijuoti iš kitų laikraščių. Juokas „Matau, bet nemoku“ nurašytas žodis į žodį iš 1928 m. „Kario“ 52 nr. „Akių tyrimo kabinete“. Nurašyti iš kitų yra labai negražus darbas — lygu vagystai. Jeigu neapsižiūrėjus iškart redakcija ir idės, tai vėliau tokie darbai iškyla aikštėn. Tamstos raštų „Kario“ redakcija daugiau nebeprisims.

Alf. Ivanauskui. Tamstos klausiamus „Kario“ nr. nr. dar galėtų gauti. Visi jie kainotų tik 5 lt.

Pr. Patašiui, J. Antanaičiui, T. Virbalui, v. t. V. Dapkūnui, P. Sirgedai, j. s. p. A. Bernotui galvosūkių 13 nr. sprendimai įskaityti.

J. Akramui. Tamstos rašinėlių įdėsim Kalėdų numery.

J. Sluoksnaičiui. „Dėl kariško pasirengimo“, kaip bendro pobūdžio, galėtų tilpti į „Šviesos Kelius“ ar kitur. „Kariui“ nelabai tinka.

J. Karosui. „Iš praeities tavo sūnūs te stiprybę semia“ nusiuntėme „Mūsų Rytojui“.

Br. Džiungliui. „Būk atsargus“, nors bendrai įdomus dalykas, bet „Kariui“ ne visai tinka. Nedėsimė.

Ats. vyr. pusk. J. Ož-ka. „Atsiminimas“, „Kovon“, „Vilniaus didvyriams“, „Velykos“, „Žuvusiam draugui“, „Vilniau“ netiks. Tamstos minimų dalykelių (anekdotų) nematę negalime pasakyti — tikėtų jie ar ne. Prašome atsiųsti.

„Kario“ mylėtojui. Būsit paimtas į kariuomenę šį pavasarį. Tamstos šaukimo metų naujokams jokių antrų atidėjimų nėra.

B. Gendvilai. „Ekskursijos“ nedėsimė. Netinka rašymo tonas.

Dmutui. 1. Neverki mergele, 2. Lietuvio sielos akordai, 3. Kur Vytis su aru kovės ir 4. Algio vizitai — netiks.

V. p. Jatuliui. Priklausote pėstininkų rūšies. Panašiais klausimais reikia kreiptis prie savo viršininkų.

Galvosūkių 14 nr. sprendimas.

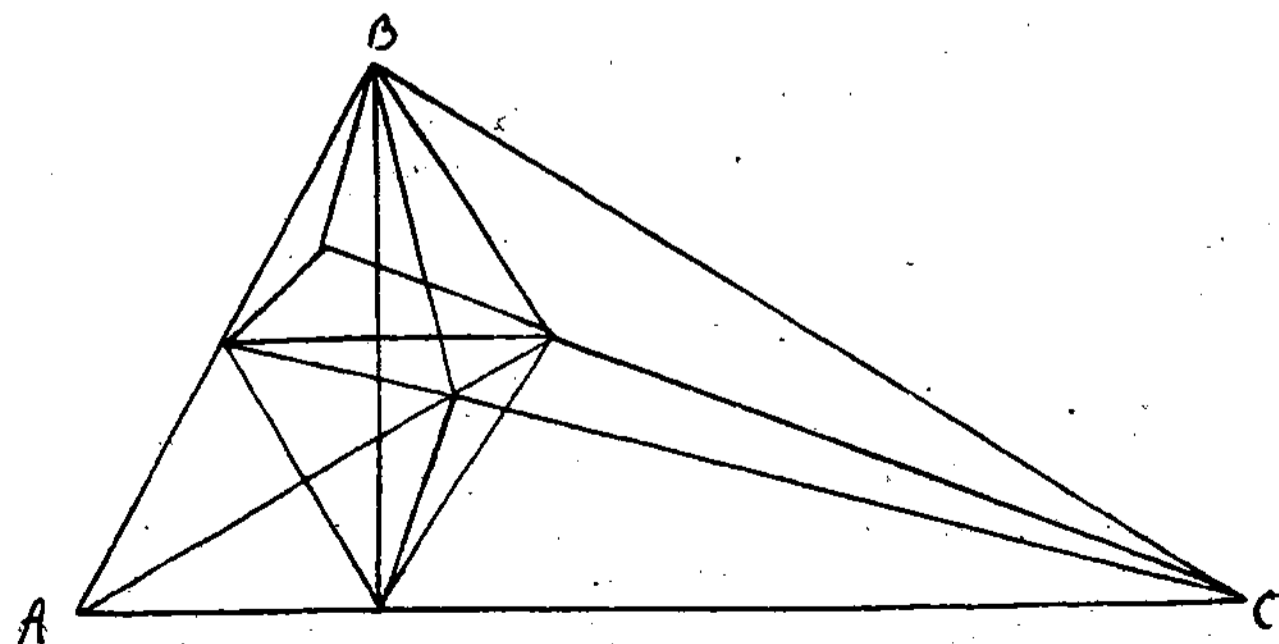
Gulsčiai: 4. Parutė, 8. laisvė, 9. ienos, 10. uo, 11. yla, 13. ožkytė, 14. asilas, 15. au.

Staciai: 1. Priėnai, 2. apuokas, 3. „Laimė“, 5. re, 6. tvora, 7. „Tilka“, 12. mi. Brūkšneliuose pažymėtuose langeliuose gaunama: „**Linksmų Velykų**“.

Gerai išsprendė šie asmens: 1) Stp. Kirstukas (Ob.); 2) M. Gudinavičius (Š.); 3) v. p. K. Visackas (2 ŠAB); 4) Vl. Kirkilas (2 p. p.); 5) G. Miliūnas (Ž. Šnč.); 6) M. Vitulskis (Ž. Šnč.); 7) P. Sirgėda (Ž. Šnč.); 8) ats. j. p. Br. Jasiūnas (P); 9) A. Arminienė (Š); 10) A. Kotleris (III KAŠ); 11) ats. j. p. J. Antanaitis (Krūk.); 12) j. s. p. A. Bernotas (V. D. kp.); 13) Bernst (8 p. p.); 14) Tūlas Matas (8 p. p.); 15) V. p. Stuknys (ŠRTK); 16) P. Budreika (KKDD); 17) A. Bučys (Sd.); 18) Vyt. Milaševičius (K.); 19) A. Marčiulionis (K.); 20) Alf. Štaras (Kd.); 21) J. Sakalauskas (Drsn.); 22) St. Juškėnas (Z.); 23) kar.-asp. P. Jakulevičius (K.).

Galvosūkis 16 nr.

(Vertin. 2 taškais).



Turime trikampį ABC ir jame yra įbrėžta geometrinių figūrų. Reikia surasti ir apskaičiuoti, kiek ir kokių geometrinių figūrų įbrėžta į trikampį ABC?

V. Blinstrubas.

Amerikoniški trestai ir rašytojas M. Twain'as.

Didelė dalis Amerikos J. V. pramonės ir prekybos yra susibūrusi į stambius trestus bei sindikatus. Tokie trestai dažniausiai labai žalingi gaminių vartotojams, todėl įtakingesni piliečiai kelia protestą prieš trestų veikimą. Garsus amerikiečių rašytojas Markas Twain'as irgi buvo didelis trestų priešas, todėl pramonininkai jo labai nemėgo. Ypač užtat, kad viename dideliame dienraštyje M. Twain'as kartą parašė tokią pasakaitę:

Viena musė turėjo dvi dukreles, kurias labai mylėjo. Kartą jos išlėkė pasiskraidyti ir atskrido į cukrainę. Viena jaunoji muselė įsigėdė paragauti gražaus saldainio. Motina jai leido ir muselė su džiaugsmu nutūpė ant puikaus raudono saldainio. Staiga suplasnojusi sparneliais negyva nukrito žemyn. Raudonas saldainis buvo nuodingas, nes buvo pagamintas amerikoniško tresto.

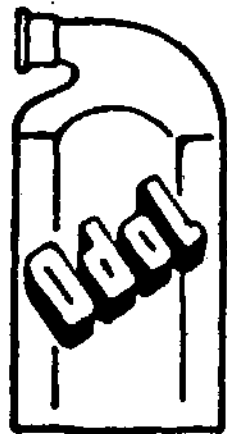
Dabar musė pradėjo dar labiau mylėti ir rūpintis likusia ja dukrele. Kartą jaunoji muselė panorė dešros. Motina nuvedė ją į dešrinę. Bet vos paragavusi dešros gabalėlį muselė krito negyva. Dešra buvo nuodinga, nes buvo gaminta amerikoniško tresto.

Tada senoji musė didžiai susikrimto. Gyvenimas jai pasidarė nebemielas. Norėdama nusižudyti, suvalgė nuodų nuo popieriaus. Tačiau laukiamoji mirtis neatėjo. Popierius musėms buvo nenuodingas, nes buvo pagamintas amerikoniško tresto.

Burnos higienai ir dantų priežiūrai

Vartokite tikrai

ODOL — dantų pasta.
ODOL — dantų milteliai.
ODOL — elixiras.

**Jau vienuoliktus metus**

pradedantis vienintelis Lietuvoj intelligenčių moterių mėnesinis (48—64 p.) žurnalas

NAUJOJI VAIDILUTĖ

apie save visas žymesnes lietuves literates, menininkes ir visuomenininkes ir atsiliepia aktualiausiai, moterims rūpimais, klausimais.

Dėl to ne viena inteligentė lietuvė negali likti 1931 m. be šio žurnalo. Išsirašyti dar nevēlu.

Kaina met. 10 lt., puse, 5 lt.
 Atkiras numeris 1 litas

Adresas:

„N. Vaidilutės“ administracija
 Kaune, Laisvės al. 3.

Lietuvos Raudonojo Kryžiaus

XVIII-os Loterijos

V-os klasės pirmojo lošimo

1931 m. balandžio mėn. 10 d.

R E Z U L T A T A I.

Sekantieji pamatinės ir paralelės loterijų Nr. Nr. laimėjo

Po 52 litų: visi Nr. Nr., kurie turi savo gale 06, 07, 10, 14, 16, 18, 25, 26, 28, 31, 39, 40, 42, 43, 52, 57, 60, 67, 69, 81, 91, 95, 97.

Pavyzdžiui: 06, 106, 206, ir t. t. iki 17406, 07, 107, 207, ir t. t. iki 17407; 10, 110, 210 ir t. t. iki 17410 ir t. t.

ir Nr. Nr. 20, 145, 509, 519, 538, 754, 1315, 1478, 1617, 2151, 2162, 2541, 2809, 2949, 2962, 3355, 3380, 3754, 4109, 4235, 4687, 4813, 5461, 5519, 5802, 5877, 5955, 6203, 6278, 7504, 7824, 8234, 8527, 8713, 8920, 8948, 9194, 9784, 10336, 10647, 10856, 12300, 12449, 12519, 12523, 12580, 12613, 12934, 13093, 13202, 13450, 13563, 13621, 13700, 13753, 13823, 14250, 14534, 14723, 15075, 15255, 15362, 15979, 16032, 16529, 16802, 17424.

Sekantis ir paskutinis XVIII-os loterijos 5-os klasės lošimas įvyks **1931 m. balandžio mėn. 20 d.**

Bus išlošti visi stambieji laimėjimai po 60.000, 20.000, 10.000, 3.000, 2.000, 1.000 litų ir t. t.

Bilietai, laimėjusieji pirmame lošime po 52 lt., keičiami naujais bilietais, (žinoma, tiek kiek jų dar liko neparduotų) dalyvauti paskutiniame 5-os klasės stambiųjų laimėjimų lošime — 20/IV š. m. — be primokėjimo. Taip pat bus pardavinėjami nauji bilietai, jeigu jų dar liks, šiam paskutiniam 5-os klasės lošimui.

Lietuvos Raudonojo Kryžiaus Loterijos Valdyba.
 Kaunas, Laisvės alėja 35. Tel. 932.

**MOKYTOJAU!**

jei nori, kad tavo sunkus ir kilnus švietimo darbas duotų gerų vaisių,— parsikviesk padėjėją, seniausią, 14 metų einantį pedagoginį laikraštį

„Lietuvos Mokyklą“

„Liet. Mokyklą“ rašoma šiais įdomiais klausimais: 1. Bendroji, individualinė, vaikų, mokytojo ir patalginė psichologija. 2. Fizinis, intelektinis, dorinis, tautinis ir religinis auklėjimas. 3. Lietuvių kalb., aritmetikos ir kitų dalykų metodikos. 4. Praktiškas pedagoginis darbas, vadovėliai ir t. t.

„L. M.“ kaštuoja metams: L. K. M. S-gos nariams — 10 lt., nenariams — 15 lit.

„L. M.“ adresas:

Kaunas, Višinskio g-vė 16 nr.



JAUNATVĖ VISUOMET NUGALI!

Jai palaikyti yra tik viena priemonė:

FABRIKO **JAUNYSTĖS** MILIAS
FLORANCE

Jį vartodami, visuomet būsite jauni, gražūs ir galingi!
 Saugokitės padirbimų!

Geriausiai aprūpinti save ir vaikus, pasidėdamas pinigus

ŪKIO BANKE

Turtas 15 milijonų litų. Moka aukštus nušimčius. Ūkio Banką rasi kiekviename apskr. mieste

Saugi vieta indėlams. Taupymo dėžutės. Visos bankinės operacijos.

Lietuvos
 Koperacijos Bankas

Kaunas, Laisvės alėja 62.
 (Savi namai) Tel. 104, 746, 922.

P. L. Jursdickio **ARBATA** iš gerų geriausia
 N 9 ekstra N 10 Prieinamomis kainomis gaunama EK. KARIŲ B-VĖJ ir visose kitose krautuvėse

Naudokitės proga!

Naudokitės proga!

Dar galima gauti „Kario“ komplektą —
 jubiliejinį 1930 Vytauto Didžiojo metų

Tik už 8 litus

Graži, didžiulė **1000** su viršum psl. knyga.
 Daugiau ne 1000 įdomių iliustracijų ir 52 dideli paveikslai.

Turiny daug svarbios, nesenstančios medžiagos

Čia randame tokius skyrius: 1. Vytautas Didysis ir jo sukaktis. 2. Vilnius. 3. Kariuomenės gyvenimas. 4. Karių švietimas, mokymas ir auklėjimas. 5. Biografijos ir nekrologai. 6. Karyba ir technika. 7. Kariai — savanoriai, šauliai ir skautai. 8. Kariškas jaunimo paruošimas ir mūsų mokyklos. 9. Istorija, legendos ir atsiminimai. 10. Sportas, fizinis kūno lavinimas, sveikata ir blaivybė. 11. Beletristika. 12. Eilėraščiai. 13. Feljetonai. 14. Svetimi kraštai, valstybės ir jų kariuomenės. 15. Juokai, anekdotai, karikatūros ir kiti.

Adresas: Kaunas, „Kario“ Administracija.



Geriausias terpentinis tepalas
 kromo avalinei

„Gutalin“

Pavasari yra geriausia vartoti tepalus Gutalin. Kadangi žmonių kojoms prakaituojant ir iš viršaus saulei kaitinant, avalinė trūksta, tai tepalu „Gutalin“ tepant, pasilieka avalinės oda sveika, minkšta ir blizganti.

ROTBART-
MOND-EXTRA

Tiktai minimi pelleliai „Rotbart-Mond-Extra“ skuta daliai ir be skausmo.

Reikalaukite visur.

Kauno karo komendantūros ūkio daliai reikalingas liktinis puskarininkis maisto apyskaitoms vesti.